Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 20 גראשען.

היינט 8 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 95 | Łódź, Czwartek 24 kwietnia 1930. | אכטער יאהרגאנג | לאדז, דאנערשטאג, כ"ו ניסן תר"ץ | № 95

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. | אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

ב. ב. אונטערהאנדעלט מיט די פויערן-פארטייען
וועגן שאפען א בשותפות'דיגען בלאק

וואַרשע, 23. (טעלעפאניש פון אונזער סיים-קארעספאנדענט). אין די סיים-קרייזען האט זיך היינט דא פערשפרייט זעהר א סענסאציאנעלער קלאנג. מען שמועסט נעמליך, וועגן דעם, אז די סאנאציע פיהרט אונטערהאנדלונגען מיט די פויערים קלובען און סיים וועגן שאפען א בלאק.

ווי בעוואוסט איז מיט א 10 טעג צוריק פארגעקומען א קאנסאלידאציע פון די פויערים-פארטייען. דעם ראיאנען פאקט וויל אויסנוצען די סאנאציע, וועלכער איז אין דער מיינונג אז עס וועט א הר געלונגען צו געווינען די פויערים-פעראייניגונג, פאר א נאפיציעלע צואמענארבייט מיט דער רעגירונג, און אין דער צוקונפט, ביי עווענטועלע נייע סיים-וואהלען, זאל אויך געשלאסען ווערען א געמיינזאמער בלאק.

דער איניציאטאר פון די ראיאנע אונטערהאנדלונגען איז דעפ. קולישעוויטש, מיטגליד פון דער אויבענגענעמטער פויערים-פארטיי, וועלכער האט אייבער סימפאטיעס פאר דער סאנאציע, א דאנק וועלכע ער האט זיין קלוב אפגעהאלטען זיך פון שטימען בעת דער אפשטימונג וועגן אונצוטרוי פאר דער רעגירונג.

פרעמיער סלאוועק פאהרט קיין פויזען
ער וועט דארט האלטען א גרויסע פראגראם-רעדע

וואַרשע, 23. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). פון די פאליטישע קרייזען דערוויסט מען זיך, אז פרעמיער סלאוועק וועט אין די נאהענטסטע טעג ארויספאהרען קיין פויזען וואוהין ער איז איינגעלאדען געווארען דורך די ראדיקאלע סאנאציאנער.

פרעמיער סלאוועק וועט אין פויזען האלטען א גרויסע פראגראם-רעדע.

דער ספירט-מאנאפאל ווערט געהעכערט

וואַרשע, 23. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). צוליב דעם, וואס די הכנסות פון דער מלוכה האבען זיך צוליב שווערען ווירטשאפטליכען קריזיס פערקלענערט איז בעטראכט געווארען דער פראיעקט צו העכערן די דירעקטע שטייערן און קודם כל זאל געהעכערט ווערען דער ספירט-מאנאפאל.

עס איז כדאי צו בעמערקען, אז סענאטאר ד"ר ראזענצווייג האט אין זיין צייט ארייננעטראגען א פארשלאג וועגען העכערען דעם ספירט-מאנאפאל, און האט דעמאלט אויסגערעכענט, אז די ראיאנע העכערונג וואלט איינגעבראכט אזויפיל דאס מען וואלט געקענט פערקלענערען דעם אומזאץ-שטייער. דער פארשלאג איז דאן אפגעווארפען געווארען. איצט האט אבער די רעגירונג איינגעזעהן אז דאס איז דער איינציגער אויסוועג.

אויפרעגונג פון ארץ-ישראל יודענטום
צוליב די לעכערליכע ענטשעדיגונגס סומען

ירושלים, 23. (יט"א טעלעגראפיש). די ירושלמער פרעסע טיילט מיט, אז מאנטאג האבען זיך אנגעהויבען די אויסצאהלונגען פון די ענטשעדיגונגען פאר יודען, וואס האבען געליטען פון די אויגוסט-געשעהענישען פון פערגאנגענעם יאהר.

די ענטשעדיגונגען זיינען זעהר נידריגע און מאכען אויס אין דורכשניט ניט מעהר ווי 8 פראצענט פון די ווירקליכע היזקות. דער דאזיגער פאקט האט ארויסגערופען א גרויסע פערביטערונג ביי דער יודישער בעפעלקערונג.

די משפחה כאסעל אין חברון, ביי וועלכער עס איז צושטערט און צורויבט געווארען א הויז האט בעקומען ענטשעדיגונג 11 פונט מיט 8 שילינג, בעת דער ווירקליכער שאדען בעטרעפט 3000 פונט. די יודישע קהלה אין חברון האט געפאדערט 2000 פונט ענטשעדיגונג פאר די צושטערטע שוהלען, האט זי בעקומען נאר 54 פונט, די פאמיליע אשר קאראלינסקי האט געליטען שאדען 103 פונט, און בעקומען ענטשעדיגונג 18 שילינג.

אין צפת איז פארגעקומען א ריזיגער מיטינג אויף וועלכען עס איז אנגענומען געווארען א פראטעסט-רעזאלוציע געגען די בעציהונג פון דער רעגירונג צו די יודען. עס איז אנגעוויזען געווארען, אז די רעגירונג האט די יודישע שאדענס אפגעשאצט זעהר נידריג און פון דער דאזיגער צאהל האט זי געגעבען א דריטעל.

פערקלענערט זיך די הכנסה פון די אונדירעקטע שטייערן

וואַרשע, 23. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). ווי עס ווייזט זיך ארויס האבען זיך די הכנסות פון די אונדירעקטע שטייערן אין חודש מערץ אין פערגלייך מיט חודש פעברואר שטארק פערקלענערט. אזוי האבען די הכנסות אין חודש פעברואר בעטראגען 17,447,000 זל. און אין חודש מערץ — 17,092,000 זל.

דער אונטערשיד אין די הכנסות בעטרעפט אזוי ארום 355.000 זל.

ב. ב.-קלוב געגען נייע סיים-וואהלען
די סיטואציע נישט גינסטיג פאר דער סאנאציע

וואַרשע, 23. (טעלעפאניש פון אונזער סיים-קארעספאנדענט). נישט קוקענדיג דערויף, וואס אין דער לעצטער צייט זענען די צייטונגען געווען פול מיט קלאנגען, אז דער סיים זאל פונאנדערגעלאזט ווערען און מען האט אפילו געשמועסט, אז עס זאל שוין זיין אונטערגעשריבען וועגען דעם א דעקרעט, האט זיך איצט די לאגע אינגאנצען געענדערט.

אין די סיים-קולוארען האט היינט שוין געהערשט אן אנדערע שטימונג. מען רעדט שוין נישט וועגען פונאנדערלאזען דעם סיים נאר וועגען א נייער קאנצעפציע, וועגען דער צואמענארבייט פון דער רעגירונג מיט די פויערים-קלובען.

אריינגעטראגען די ראיאנע ענדערונג אין דער סיטואציע האט, ווי מען שמועסט, די אינספעקציע-רייזע וועלכע דער נייער פרעמיער שוויטאלסקי האט אין אויפטראג פון זיין קלוב געמאכט אויף דער פראווינץ, בכדי זיך צו בעקענען מיט דער שטימונג, וואס הערשט איצט מכוח נייע וואהלען. די ראיאנע רייזע, איז, זעהט אויס אויסגעפאלען נישט גינסטיג פאר דער סאנאציע, פון בעריכט וואס שוויטאלסקי האט אפגעגעבען האט מען זיך אין די סאנאציע-קרייזען איבערצייגט, אז אויף נייע וואהלען איז די סיטואציע פאר'ן ב.ב.-קלוב איצט נישט קיין גוטע און מען שטרעבט דעריבער צו קומען צו א פערשטענדיגונג אויב נישט מיט דער עקסטער אפאזיציע איז לכל הפחות מיט'ן צענטרום.

געמיינזאמע קאנפערענץ פון צענטראלעוו
וועגען טערמין פון דער נייער סיים-סעס'ע

וואַרשע, 23. (טעלעפאניש פון אונזער סיים-קארעספאנדענט). ביז איצט איז נאך נישט פעסטגעשטעלט געווארען דער טערמין ווען דער „צענטראלעוו" וועט א בערגעבען דעם מלוכה-פרעזידענט די ביטע וועגען צואמענרופען די סיים-סעסיע.

פרייטאג וועט פארקומען א זיצונג פון צ. ק. פון דער פ.פ.ס. און שבת וועט פארקומען א געמיינזאמע קאנפערענץ פון „צענטראלעוו" אויף וועלכער עס וועט אנגענומען ווערען א בעשלוס וועגען טערמין וועגען איבערגעבען דעם מלוכה-פרעזידענט די ביטע.

וואהרשיינליך וועט דער טערמין בעשטימט ווערען אויף דעם 28-טען ד.ח.

בעקאנטמאכונג.

דערמיט מאכען מיר בעקאנט, אז די אלע, וועלכע וואלטען דאווענען אין דער

„ווילקער שוהל"

און האבען נישט קיין שטענדיגע אדער יעהרליכע פלעצער, דארפען זיך באזארגען מיט חודש-בילעטען, וועלכע ווערען פערקויפט צום פרייז פון 3 זל. א חודש. אהן בילעטען וועט קיינער נישט ווערען אריינגעלאזט.

בילעטען קען מען בעקומען אין „ווילקער שוהל" יעדען טאג פון 8–10 פריה און פון 6–8 אווענד.

ועד בית-הכנסת (ווילקי) זאכאדניא 56

בעקאנטמאכונג.

די פערוואלטונג פון „מחזיקי חולים" קילינסקי 120, טעל. 152-65

בעט אלע מיטגלידער און סימפאטיקער, יוגנטלייט און פריינד, זיך צו פערשרייבען אין פראיינס קאנצעלאריע אנטיילצונעהמען

אין דעם בלומען-טאג

וואס וועט פארקומען מאנטאג, ד. 28 אפריל 1930, ווייל די צייט איז קורץ. געדענקט, דאס מיט אייערע מיטהילף ראטעוועט איהר יודישע נפשות.

6389 די פערוואלטונג.

בעקאנטמאכונג.

זונטאג, 1 א זייגער נאכמיטאג איז אויף רוג פאלודניאווא און פיעטריקאווער איבערגעפארן געווארן א פריילין דורך א אויטא

די אלע פערזאנען, וואס האבען בייגעוואוינט דעם דאזיגען פאקט, ווערען געבעטען זיך צו מעלדען ביי עפשטיין, אלעע 1. מאי נומ' 18.

ייִן כשר!!!

איך עמפעהל מיינער געעהרטער קונדשאפט מיין אייגענע וויין-אויסארבייטונג און איבערהויפט זעהר נוטען ראדזינען-וויין פערקויף צו רעקלאמע-פרייז נור 65 גר. א פלאש פון 1/4 ליטער.

מיט אכטונג „פראגרעס"

2 אלטער מארק 2.

דעם ה' שמעון בארנשטיין

צוליב'ן טויט פון זיין

מוטער נ"ע

דריקען מיר אויס מיטגעפיהל

נתן הימעל און פרוי.

צענטראלער

סוחרים- און אינדוסטריעלער - פערבאנד

10 פיעטריקאווער 10.

היינט, דאנערשטאג, דעם 24. אפריל, 8.30 אווענד וועט אין לאקאל פון צענטראלען סוחרים- און פאבריקאנטען-פערבאנד (פיעטריקאווער 10) האלטען א רעפעראט ה' סיים-דעפוטאט

ד"ר י. ראזענבלאט

אויף ד. ט.

„דער איצטיגער שווערער קריזיס אין לאנד און אין לאדז בפרט"

אלע מיטגלידער ווערען געבעטען צאהלרייך צו ערשיינען.

6388 די פערוואלטונג.

אכטונג, בלעכער-מייסטער! —מיטגלידער און נישט-מיטגלידער

אין צוזאמענהאנג מיט'ן בעשטעטיגען דעם צעך פון בלעכער-מייסטער-פעראיין, מעלדען מיר אייך, אז זונטאג, ד. 27 ד.ח. 7 אווענד קומט פאר

א פארוואהל-פערזאמלונג

אין דער צענטראלע פאלודניאווא 4. מיט אכטונג די קאמיסיע.

קאטאסטראפע אויף דער פאריזער אונטערגרונד-באהן

101 פערזאן פערוואונדעט, דערונטער 15 שווער

פאריז, 23 (אטע) היינט פארמיטאג איז אויף דער אונטערגרונד-באהן אויף צפון פון פאריז פארגעקומען א קאטאסטראפע. א צוג, וואס איז געפאהרען מיט א שנעלקייט פון 30 קילאמעטער א שעה איז מיט'ן גאנצען אימפעט ארויף אויף א שטעהענדיגען צוג. פון צוזאמענשטויס זענען די ערשטע צוויי וואגאנען פון פאהרענדיגען צוג און די לעצטע צוויי וואגאנען פון שטעהענדיגען צוג פאלשטענדיג צושמעטערט געווארען. 101 פערזאן זענען פערוואונדעט, דערונטער 15 שווער. א האל-בע שעה האבען די פאסאזשירען, וואס זענען גע-ווען איינגעשלאסען אין די איבריגע וואגאנען זיך נישט געקאנט בעפרייען פון זייער געפעהרליכער לאגע און נאר א דאנק דער קאלטבלוטיגקייט פון איינציגע פערזאן איז געלונגען צו פערמיידען פון א פאניק.

די קאטאסטראפע איז געשעהען צוליב דער בעשעדיגונג פון א ליכט-סיגנאל, א דאנק וואס דער צוג איז ארויפגעלאזט געווארען אויף נישט קיין פרייע ליניע. דער פערקעהר איז ביז איצט נאך נישט צוריקגעשטעלט געוואָרען.

בעשטראפט אנ'אראבישען רעדאקטאר

ירושלים, 23. (יט"א טעלעגראפיש). היינט איז פארגעקומען דער פראצעס געגען אנ'אראבישען רעדאקטאר, וועלכער האט געהאלטען העצ-רעדעס אין טאג פון מאכמעדאנישען יום-טוב „נבי-מוסא". ער איז פערמשפט געווארען אויף 12 טעג ארעסט, פינף פונט שטראף און אויף 1 יאהר ארויסגעשיקט צו ווערען פון זיין שטענדיגען וואוינארט אין שכם.

מוזולמענישער ראט געגען אונ-טערהאנדלונגען מיט די יודען

ירושלים, 23. (יט"א טעלעגראפיש). דער ארגאן פון מוזולמענישען ראט שרייבט אז די אראבישע דעלעגאציע אין לאנדאן וועט זיך נישט צונויפ-קומען מיט די ציוניסטען, די אראבער האלטען, אז די ציוניסטען האבען נישט קיין רעכט צו רעדען וועגען ארץ-ישראל, ווייל פאלעסטינא איז אנ'א-ראביש לאנד.

זיך געשלאסען די ציוניסטישע קאנפערענץ אין מזרח-גאליציע

לעמבערג, 23. (יט"א טעלעגראפיש). היינט 6 פארטאגס איז געשלאסען געווארען די ציוניסטי-שע קאנפערענץ פון מזרח-גאליציען, אויפ'ן ארט פון פערשטארבענעם פרעזידענט ד"ר רייך זענען אויס-געוועהלט געווארען 2 פרעזידענטען: ד"ר שמאר-ראק אלס פרעזידענט פון עקזעקוטיוו און ד"ר שרייבער אלס פרעזידענט פון פארטיי-ראט.

צום עקזעקוטיוו געהערען 20 מיטגלידער: 12 פון דער מעהרהייט, 4 רעוויזיאניסטען און 4 פון דער אפאזיציע. ס'געהען קלאנגען אז די אפאזי-ציע וועט ארויסטרעטען פון דער מזרח-גאליצישע פארטיי און זיך פעראייניגען מיט גרינבוימען.

ענדעקט א פאבריק פון פאלשע איין-זלאטע מטבעות

פיזגאשטש. 23. (ספ. טעל.) אין טשאר-ניקאוו זענען ארעסטירט געווארען ראמאן צווארינ-סקי און מארצין ארטשאק, ביי וועלכע מען האט בעת א רעוויזיע ענטדעקט א פאבריק פון פאלשע מטבעות.

די פאליציי האט קאנפיסקירט 2 טויזענד פאל-שע 1-זלאטע-מטבעות און די גאנצע איינריכטונג פון דער פאבריק.

דער קאמף געגען דער היישעריקען-פלאג

קעניג פואד שיקט ארויס ניי מיליטער

לאנדאן, 23 (אטע) ווי מען מעלדעט פון קאירא האט קעניג פואד פעראָרדענט ארויסצושי-קען נאך א באטאליאן פון דער עגיפטישער אר-מעע אין דעם סיני-געביט מיט'ן ציל צו בעקעמ-פען די היישעריקען-מגפה. די ביזאיצטיגע מיטלען געגען די היישעריקען האבען זיך ארויסגעוויזען פאר נישט גענוגענד, ווייל זיי האבען זיך היינטי-געס יאהר בעוויזען אין בעזונדערס גרויסע מחנות.

אינטערנאציאנאלער קאנגרעס געגען האנדעל מיט פרויען אין ווארשא

ווארשא, 23. (טעלעפאניש) קיין ווארשא זע-נען געקומען דער גענעראל-סעקרעטאר פון ענגלישען קאמיטעט צום קאמף געגען האנדעל מיט פרויען און קינדער און ה"ר ה. רייך, מיטגליד פון שווייצאַרישען קאמיטעט.

זייער וויזיט שטעהט אין צוזאמענהאנג מיט דעם אינטערנאציאנאלען קאנגרעס פון קאמף מיט דעם האנדעל פון פרויען און קינדער, וואס וועט אין היינטיגען יאהר פארקומען אין ווארשא.

פערקלענערט די שטראף פאר פערלעגענע שטייערן

אנשטאט 2 פראצענט א חודש וועט מען צאהלען 1 און א האלב פראצ.

ווארשא, 23. (טעלעפאניש פון אונזער קאר-רעספאנדענט). דאס פינאנץ-מיניסטעריום האט פער-קלענערט די שטראף פאר נישט בעצאהלטע די-שטייערען צום טערמין פון 2 פראצענט אויף איינס און א האלב פראצענט א חודש.

פארוואס וויל דער הויך-קאמיסאר טשענסעלאר רעזיגנירען

קאירא, 23 (יט"א טעלעגראפיש) די ארא-בישע צייטונג „אלאהראם" מעלדעט פון ירושלים, אז די בעקאנטע ענגלישע פובליציסטען בעניטא פארבעס, וועלכע האט לעצטענס געוויילט אין ארץ-ישראל, האט פערעפענטליכט א געשפרעך מיט'ן הויך-קאמיסאר טשענסעלאר.

טשענסעלאר האט ערקלערט, אז ער וויל רע-זיגנירען, ווייל ער האלט זיין ארבייט פאר אומ-אונזיגצ.

די לאגע אין אינדיען פערשארפט זיך

דער בירגערמייסטער פון קאלקוטא אנגעהויבען א הונגער-שטרייק

לאנדאן, 23 (אטע). לויט מעלדונגען פון קאלקוטא איז די לאגע אין אינדיען פערשארפט געוואָרען. אין איינצע שטעט איז געקומען צו צוזאמענשטויסען צווישען די אינדישע נאציאנאליס-טען און דער פאליציי.

אין מאדראס איז פארגעקומען א גרויסע פערזאמלונג, אין וועלכער עס האבען זיך בעטיי-ליגט איבער 5000 מאן. עס איז בעשלאסען גע-ווארען זיך אנצושליסען אין גאנדיס אקציע. נאכ'ן מיטינג האט זיך געבילדעט א מאניפעסטאציע-צוג, וועלכער האט בעווארפען די ענגלישע פאליציי מיט שטיינער.

דער ארעסטירטער בירגערמייסטער פון קאלקו-טא האט אנגעהויבען א הונגער-שטרייק אלס פרא-טעסט געגען דער האנדלונג פון דער רעגירונג בנוגע גאנדי'ס אנהענגער.

קאלקוטא, 23 (אטע). בעת דעם נעכטיגען צוזאמענשטויס צווישען פאליציי און אינדיער איז איין פערזאן דער'הרג'עט געוואָרען און צוויי שווער פערוואונדעט.

קאלקוטא, 23 (ספ. טעל.) דא האבען זיך פערשפרייט קלאנגען, אז דער בירגערמייסטער פון קאלקוטא, וועלכער האט אנגעהויבען א הונ-גער-שטרייק איז אין דער תפיסה געשטאָרבען. גאר די טויערען פון דער תפיסה האט זיך פערזא-מעלט א ריזיגער המון, וועלכער האט אנגענומען א דראהענדע שטעלונג. ערשט נאכדעם ווי די רעגירונג האט אפיציעל אפגעלייקענט דעם קלאנג איז זיך דער המון פונאנדערגעגאנגען.

ווער וועט בעקומען אדראטשעניעס פון מיליטער-דינסט

(2) פון 1 יולי ה. י. וועט די פ.ק.או. געבען „אדראטשעניעס" פון מיליטער-דינסט ביז 1 יולי 1931 פאלגענדע קאטעגאריעס מיליטער-פליכטיגע: מיליטער-פליכטיגע פון יאהרגאנג 1904 און 1905 וועלכע געפינען זיך אין די הויך-שולען אין לעצטען יאהר פון ענדיגען דאס שטודירען.

אויך מיליטער-פליכטיגע דארפען ביז 30 יוני ה. י. פארשטעלען דער פ. ק. או. די ענט-שפרעכענדע דאקומענטען און ציינגנישען. ווייטער וועלען בעקומען אדראטשעניעס מיליטער-פליכטיגע פון יאהרגאנג 1907 און 1908 וועלכע לערנען זיך אין דער 8-טער קלאס פון א מיטעל-שול און האבען נישט אויסגעהאלטען די עקזאמענס אדער נישט בעקומען קיין מאטורע. אויך די דאזיגע פא-בארפליכטיגע דארפען ביז דעם 30-טען יוני צו-שטעלען דער פ. ק. או. די ענטשפרעכענדע דא-קומענטען.

15-יעהריגער מערדער דערהרגעט זיין פריינד,

וועלכער האט געליבט דאס זעלבע מיידעל, וואס ער

אין סולעיאוו הינטער פיעטראקאוו האט זיך אפגעשפילט פאלגענדע בלוטיגע טראגעדיע:

צווישען צוויי יוגענדליכע ארבייטער, דעם 15 יעהריגען וואצלאוו סאראאוסקי, און 16-יעהריגען קאזשימיעזש פארדעל, וועלכע האבען זיך פון קינד-הייט אן געחברט, איז לעצטענס געקומען צו אפטע סכסוכים, און אפילו צו געשלעגען צוליב א מיי-דעל און וועלכער זיי ביידע האבען זיך פערליבט.

דאס מיידעל האט, וואס אמת איז, אויף ביידע קיין אכט נישט געלעגט, יעדער פון די יוגענדליכע האט אבער געמיינט, אז ווען ער בלייבט אליין, וואלט ער געקענט געווינען די אויפמערקזאמקייט פון מיידעל אויף זיך.

געהרנעכטען בעת דער ארבייט איז צווישען די חברים ווידער ענטשטאנען א סכסוך. סאראאוסקי האט קאטעגאריש געפאדערט ביי פארדעל, ער זאל זיך אפרוקען און זיך מעהר נישט בעוויזען דעם מיידעל פאר די אויגען. פארדעל האט נישט מסכים געווען און עס איז ענטשטאנען א געשלעג, בעת וועלכע סאראאוסקי האט געכאפט א שפארעל און דער-לאנגט פארדעל'ן עטליכע צעהנדליג קלעפ אין קאפ און איבער די הענד און פיס.

אין א שווערען צושטאנד האט מען פארדעל'ן אפגעפיהרט אין שפיטאל קיין פיעטראקאוו וואו ער איז אין עטליכע שעה ארום, נ'שט קומענדיג צום בעוואוסטזיין, געשטארבען.

דער 15-יעהריגער מערדער האט זיך אליין איבערגעגעבען אין די הענד פון דער פאליציי בעת דער אויספארשונג האט ער ערקלערט, אז „פאר אונז ביידע איז אויף דער ערד קיין ארט נישט געווען. איך האב ער האבען געמוזט אפרייניגען דעם פלאץ".

די טורמע-וועכטער שולדיג אין דער שוידערליכער קאטאסטראפע

בעת דער שרפה אין דער תפיסה אין אמעריקע

ניו-יארק, 30. (ספ. טעל.) וועגען דער שוידערליכער שרפה פון דער תפיסה אין דער שטאט קאלומבוס מעלדען מען אונז נאך פאלגענדע פרטים.

לויט די אפיציעלע בערעכנונגען בעטרעפט די צאהל קרבנות פון דער קאטאסטראפאלער שרפה 319 פערזאן. צווישען די קרבנות געפינען זיך הויפט-זעכליך פערברעכער, וואס זענען פערמשפט געווא-רען אויף לאנגיעהריגער תפיסה. בעת דער פאניק איז איין ארעסטאנט געלונגען זיך א בערעטוען אין ציוויל קליידער און צו אנטלויפען. די תפיסה איז נאך ארומגערינגעלט מיט א קארדאן פאליציי און מיליטער וואס לאזט נישט צו די טויזענדער נייגיריגע.

די אויספארשונגס-קאמיסיע וואס איז רעלעגירט געווארען פון דער שטאט אדמ'ן האט פעסטגעשטעלט, אז שולדיג אין דער קאטאסטראפע זענען די טורמע-וועכטער, וואס האבען נישט קאנטראלירט אויף די אויפ-פארערונג פון די פייערלעשער נישט געוואלט א-רויסגעבען די שליסלען פון די ארעסטאנטען-קא-מערען.

לאדזשער קאמעראל-טעאטער „ארארט" אל. 1. מאי 2 פריהער ענגל. זאל
דירעקטאר. לעטער: משה בראדערזאן. דירעקטאר: יוסף סטהוגאטש.
קאמפאזיטאר: דוד בייגעלמאן.
היינט, דאנערשטאג, 9.30 אוועגד פאפול. פארשטעלונג צו ביליגע פרייזען פון 1 ביז 3 זל. ס'ווערט געשפילט
„טשאקעדיג און קנאקעדיג"
אין צוויי טיילען. 16 גאנץ נייע נומערן 16
קאנפראנסיער: נתן רייכענבערג.

דער גרעסטער קלאנג-פילם פון דער וועלט
נח'ס תבה

לאדז
24 אפריל 1930

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז
24 אפריל 1930

יודיש
די מוטער-שפראך

אין אמעריקע קומט איצט פאר א פאלקס-צעהלונג. צווישן די פראגן, וואס ווערן געשטעלט די בירגער, געפינט זיך געשטעלט אויך די פראגע וועגן דער מוטער-שפראך. אין צוזאמענהאנג מיט דעם פערעפענטליכט דער ניו-יארקער „טאג" אן ארטיקעל, וועלכער איז אין זיינע גרונד-געדאנקען אונזערע אקטועל אויך פאר אונזערע פערהעלטנישן דא אין פוילן. — די רעד.

מען וועט קומען צו אייך און מען וועט אייך פרעגן: וואס איז אייער מוטער-שפראך? אויף וועלכער שפראך רעדט איהר?

אייער שפראך איז יודיש, אויב אפילו איר געשעפטליכן אומגאנג געברויכט איהר ענגליש. אויב אפילו אייערע קינדער זענען דא געבוירען און רעדן ענגליש. אייער שפראך איז יודיש, אויב אפילו איהר רעדט מיט אייערע קינדער אויף ענגליש און צווישן זיך, מיט'ן ווייב, צי מיט אייער יונגערער שוועסטער רעדט איהר האלב-יודיש, האלב-ענגליש.

און נאך ווייטער. אפילו ווען איהר רעדט שוין אינגאנצן ענגליש, נאר אייער מוטער האט מיט אייך גערעדט יודיש, ווען יודיש איז געווען די ערשטע שפראך. וואס אייער אויער האט צוגעהערט, איז אייער שפראך נאך אלץ יודיש.

מיט מענשן פון אנ'אנדער פאלק וואלט מען אוודאי נישט געדארפט רעדן. א דייטשער שרייבער אין אמעריקע דארף נישט אפעלירן צו זיינע דייטשע לעזער, זיי זאלן אנגעבן זייער אמת'ע מוטער-שפראך — דייטש — פאר זייער שפראך. דאס איז א זאך, וואס איז זעלבסטפערשטענדליך. קיין דייטש וועט אנדערש נישט טון. ער האלט זיך געהאלטן נישט נאר פאר א לנגער, נאר אויך פאר א פערדעטער פון זיין שטאם.

קיין איטאליענישער שרייבער אין אמעריקא דארף אויך נישט שרייבן און קיין שפאנישער נישט און קיין פראנצויזישער אויך נישט, נאר דער יודישער שרייבער מוז זיך ווענדן צום יודישן עולם און אזא מאמענט. עס איז נישט קיין גרויסער כבוד, וואס מען דארף עס טון, אבער גיין א זאך איז וויכטיג, קאן מען אויף כבוד נישט קוקן.

מיט יודען איז דא א געפאהר, אז זיי זאלן אויסבאהאלטן זייער מאמע-לשון, און דאס וואלט געטאן גרויס שאדן דער יודישער לאגע דא אין אמעריקא, גרויס שאדן פאר דער יודישער צוקונפט דא אין לאנד.

פערהאן כאלע, ווען דער יוד אליין וויל באהאלטן זיין שפראך, ער שעהמט זיך דערמיט, פונקט ווי אנדערע יודען שעהמען זיך מיט דער יודישער צייטונג פאר'ן ענגערשן פאסטער פון הויז, און וויל מ'זאל די צייטונג איינוויקלען אין פאקפאפיר, כדי דער אומווייסענדער, פאמעלעער, אריסער נשגער זאל מיינען, אז דאס איז נישט קיין יודישע צייטונג נאר אן ענגלישע. פערהאן יודען, וואס שעהמען זיך אפען מיט זייער שפראך גיין פערהאן יודען, וואס פערשעהמען זיך נישט צו לייקענען מיט זייער יודיש, ווי נאר זיי קומען צווישן אמעריקאנער, אדער אמעריקאנער קומען צו זיי.

פערהאן מענשן שטאלצע און מענשן, וואס לאזן זיך שפייען אין פנים. און עס זענען דא מענשן, וואס פערשפייען זיך אליין. זיי האבן נישט דעם מינדסטן זעלבסט-רעספעקט צו זיך אליין. צו זייער איינענער פערזאן, צו זייער איינענעם נישט. א מענש איז גענוג געפאלען, אז ער לאזט זיך באליידיגן פון אנדערע; א מענש איז שוין צופיל געזונקען, ווען ער באליידיגט זיך אליין. און דער יוד, וואס שעהמט זיך מיט זיך אליין, טוט ער זיך אן די גרעסטע באליידיגונג.

אבער עס זענען דא מאמענטן, וואס אפילו דער געפאלענסטער מענש מוז זיך אויפהייבן. עס זענען דא צייטן, ווען אפילו דער גרעסטער פחדן מוז זיך מאכן מוט און איצט איז אזא צייט. עס האנדעלט זיך דא נישט וועגן פוסטע נאציאנאלע שטאלץ. עס האנדעלט זיך דא נישט וועגן פאנאטישע יודישיזם — עס האנדעלט זיך דא וועגן די יודישע אינטערעסן אין אמעריקא, און די יודישע אינטערעסן אין אמעריקא זענען די אינטערעסן פון גאנצן יודישן פאלק.

דער יודישער ענטפער אויף דער פראגע: וואס איז אייער מוטער-שפראך? איז א רעכאנסט-אציע פאר מורח-א ראפעאישע יודענטום אין אמעריקא. עס איז נישט נאר א ענטפער אויף א פראגע, נאר עס איז א שטימע פאר יודישע איינפלוס און לאנד, פאר אנזעהן פון יודישן עולם אין אמעריקא.

אמעריקא האט רעספעקט פאר גרויסע מאסן מענשן, וואס מעהר יודען, עס גיבן אן יודיש פאר זייער שפראך, אלץ מעהר וועט מען האבן רעספעקט פאר'ן יודישן קיבוץ, אלץ מעהר וועט מען זיך רעכענען מיט'ן יודישן עולם.

ווען אלע יודען גיבן אן יודיש פאר זייער מוטער-שפראך, וואלט מען זיך אווי נישט געווארפן מיט יודען אין אמעריקא. מען וואלט געקלייבן גוטע יודען, נאציאנאלע יודען, נישט גע'מל'טע יודען פאר פאליטישע אמטן, מען וואלט אויפגענומען א יודישע דעלעגאציע אין וואשינגטאן מיט גרויס דרך-ארץ. מען וואלט געענגערען פארזיכטיגער מיט פערלעצען די יודישע געפיהלן. מען וואלט זיך צוגעהערט צום יודישן וואָרט און געזוכט זיך צו באקענען ערנסט און מיט רעספעקט מיט די יודישע גייסטיגע ווערטן.

און לאמיר נישט פערקוקן: די יודען אויף יענער זייט ים. מען קאן קיינמאל נישט וויסן ווען און ווי און די אימיגראציע-געזעצן וועלן געענ-

דערט ווערן. ס'קאן קומען צו א יודישער קוואטע. אדער צו א רינגען זיך איבער דער רוסישער קוואָטע, אדער עסטרייכישער קוואטע. עס איז זעהר נויטיג צו וויסן וויפיל מורח-אייראפעאישע יודען עס געפינען זיך דא אין לאנד. און גאר דורך אזא ענטפער אויף דער פראגע וועט מען עס קאנען אויסגעפינען. עס קאן אפקומען — אל אווי נישט קומען צו דעם — אז די יודען פון אמעריקא וועלן דארפן אויפפאדערן אמעריקא זיך אנצונעהמען פאר יודען אין אייראפעאישע לענדער, וואו יודען ווערן פערפאלגט, און די מאס וויפיל וואשינגטאן וועט הערן מאן וועט זיין לויט דער מאס פון יודישן איינפלוס אין לאנד — אבער נישט פון יודישער איינפלוס, נאר דער איינפלוס פון די איינגעוואנדערטע יודען, וואס זענען אין דעם דירעקט, בלוטיג פערבונדען מיט זיי.

געדענקט: לאזט נישט דעם צענזוס-טאג אנגע פערן פאר איך, נאר ענטפערט אליין און ענטפערט או יודיש איז אייער מוטער-שפראך.

פיר בלוט-בלבולים איז משך פון 8 וואכען
דראהענדע עלילת-דם-העצע אין קעלן

סאלאניקי, (י.ס.ט.) חול-המועד פסח איז דער יודישער קווארטאל אין סאלאניק קאראגאטש אויפגערודערט געווארן צוליב א בלוט-בלבול, וואס האט דערפיהרט צו א רעוויזיע אין דער ארטיגער שוהל. ביי איינעם פון די גריכישע איינוואוינער פון קאראגאטש איז פערפאלען געווארן א קינד. גלייך האבן פינסטערע עלעמענטן פערשפרייט קלאנגען, אז יודען האבן ערמארדעט דאס קינד צוליב ריטואלע צוועקן. גלייך זענען אנגעקומען זשאנדארמען, וועלכע האבן דורכגעפיהרט רעוויזיעס אין יודישן קווארטאל און אויך אין דער ארטיגער שוהל. דערווייל איז דאס פערפאלענע קינד געפונען געווארן און די זשאנדארמען האבן זיך צוריקגעצויגען. די יודישע קהלה האט אריינגעטראגען א פראטעסט געגען דער האנדלונג פון דער זשאנדארמעריע. דאס איז שוין דער 4-טער בלוט-בלבול אין סאלאניקי אין משך פון די לעצטע 8 וואכען.

קעלן, (י. ס. א.) חול-המועד פסח איז דא פארגעקומען אן עלילת-דם-העצע, וואס האט גע-דראהט מיט ערנסטע קאנסעקווענצען. א קריסטליך קינד, וואס האט זיך געשפילט אויף דער גאס פאר א יודישן געשעפט, איז נעלם געווארן. גלייך האט זיך פערזאמעלט פאר'ן יודישן געשעפט א גרויסער המון און עס זענען געפאלען אויסרופען: יודען האבן באהאלטן דאס קינד, כדי צו צאפן בלוט. די שטעלונג פון המון איז געווארן אלץ דראהענדער. צום גליק אבער האט זיך דאס קינד געפונען און דער המון איז זיך פונאנדער-געגאנגען.

אנפאלען אויף יודען אין גאלאץ
רומענישע סקויטען רופען ארויס א פאניק

בוקארעשט, (יט"א) די צייטונג „או ווער-רול" טיילט מיט, אז א גרופע פון אכציג גימנא-זיסטן וואס געהערען צום רומענישן סקויטען-פערבאנד, זענען אין גאלאץ באפאלען דאס געשעפט פון יודישן סוחר העלמאן, די סקויטען האבן אויס-געהאקט מיט שטיינער אלע שויבן און די אלירט דעם לאקאל. איינע קונים, וואס האבן זיך גראד געפונען אין געשעפט, זענען פערוואונדעט געווארן. דער אנפאל האט ארויסגערופען א פאניק אין יודישע געגענד. נאכ'ן אויספיהרען דעם אנפאל זענען די סקויטען נעלם געווארן.

א סלאוויסטישע אפטיילונג ביי דער יודישער נאציאנאלער ביבליאטעק אין ירושלים

בעלגראד, (יט"א). דער — „קאמיטעט פון פריינד פון העברעאישן אוניווערזיטעט" אין אגרעב און ארויסגעטרעטן מיט דער איניציאטיוו צו גרינדען ביי דער יודישער נאציאנאלער ביבליאטעק אין ירו-שלים א סלאוויסטישע אפטיילונג. דער פארשלאג איז אקצעפטירט געווארן. דער קאמיטעט איז דער-ריבער גלייך צוגעטרעטן צו די פארבערייטונגס-ארבייטן. די געלדר און ביכער-זאמלונג געהט א דורך מיט ערפאלג. די קעניגליכע סערבישע וויסענ-שאפטליכע אקאדעמיע און די יוגאסלאווישע וויסענ-שאפטליכע אקאדעמיע האט זיך פערפליכטעט איבער-צושיקען אלע זייערע אויסגאבען אין דער ירושלימער אוניווערזיטעט.

אגרא-דזשאינט און די קאלעקטיוויזאציע
שארפער אנגריף פון מערעזשין געגען אגראנאם לובארסקי

מאסקווע (י.ס.א.) דער וויצע-פארזיצער פון „קאמזעט" מערעזשין האט פערעפענטליכט אין „עמעס" אנ'ארטיקעל, אין וועלכן ער גרייפט שארף אן דעם לאנדווירטשאפטליכן הויפט-עקספערט פון „אגרא-דזשאינט" לובארסקי. מערע-זשין ווארפט פאר דעם „אגרא-דזשאינט"-עקספערט, אז ער האט געפלאנט צו פערניכטען די קאלעקטי-וויזאציע אין די יודישע קאלאניעס. מערעזשין שרייבט, אז בעת לובארסקי'ס אינספעקציע-רייזע איבער די יודישע קאלאניעס איבט ער אויס א דרוק געגען דעם רעגירונגס-קורס אין דער לאנד-ווירטשאפטליכער פאליטיק. ווען לובארסקי ראט די יודישע קאלאניסטן נישט צו ווייזען די או-קראינישע פויערים — זאגט מערעזשין — באדייט דאס פאקטיש ווי א אפדערונג צו געהען מיט די אוקראינישע קולאקען אנשטאט מיט די סאוויעטן. מערעזשין מיידט אויס צו אטאקירען דעם „אגרא-דזשאינט" און קאנצענטרירט זיין אנגריף געגען דער פערזאן פון לובארסקי.

מאקדאנאלד'ס ערקלערונג האט גאר ווייניג אויפגעקלערט
וואס דארף מען איצט: אנ'אינטערנאציאנאלע אדער קעניגליכע קאמיסיע?

(קארעספאנדענט פון לאנדאן צום „נייעם פאלקסבלאט")

מאקדאנאלדס דעקלאראציע אין פארלאמענט, אז ענגלאנד וועט זיך האלטן ביים מאנדאט און דער באלפור-דעקלאראציע האט קיין בעזונדערע צו-פרידענהייט אין דער יודישער וועלט נישט ארויסגע-רופען. אמת, יעדער איינער האט גערעכענט מיט דער מעגליכקייט, אז נאך דעם פריינדליכען באריכט פון דער אויספארשונגס-קאמיסיע, קאן זיך די פאליטיק פון דער ענגלישער רעגירונג לגבי ארץ-ישראל פערענדערען נאך מעהר צום שלעכ-טען. אין דעם זין האט דעם פרעמיערס דעקלארא-ציע אפיסעל בערוהיגט די געמיטער. אויף קיין פאל אבער נישט אפגעשאפען די סכנה, וועלכע בעשטעהט אין דעם, אז די רעגירונג וועט דאך לע-גען א ווערט אויף די רעקאמענדאציעס און פאר-שלאגען, וועלכע די קאמיסיע האט געפונען פאר נויטיג איינצושליסען אין איהר באריכט.

דווקא די פראגע וועלכע בליבט דעם שווער פונקט אין דער נאצער סיטואציע האט דער פרע-מיער אין זיין דעקלאראציע פמעט ווי א בארוהיגט נישט בעריהרט. די לאגע בליבט אלזא אזוי וואקעל-דיג ווי זי איז געווען זינט די אונרוהען און פער-גאנגענעם אויגוסט. אפילו די קאמיסיע האט גע-פונען פאר נויטיג צו רעקאמענדירען דער רעגירונג צו בעשטימען א קלארע און דייטליכע פאליטיק, נאך וועלכער די אדמיניסטראציע אין ארץ-ישראל זאל זיך קענען פולשטענדיג ריכטן.

פערשידענע פירושים זענען שוין געגעבן גע-ווארן דער באלפור-דעקלאראציע. עס האט אבער געדויערט 10 יאהר און מעהר ביז מען האט די דעקלאראציע גופא רעדוצירט צו דעם צושטאנד, און זי פערוואסערט אין א.א. מין אופן דאס אויף איהר סמך אליין האלטן געוויסע ענגלישע ספערען, אז ענגלאנד איז א בערהויפט נישט פערפליכטעט צו העלפען בויען די יודישע נאציאנאלע היים. מאק-דאנאלדס ערקלערונג פערלאנגט נישט אפילו אזוי פיל און לאנגע אנשטרענגונגען, יעדער איינער גיט איהר דעם פירוש, ווי עס פאסט איהם און זיינע פערזענליכע אויסערצייכענונגען. עס איז קיין נייעס נישט, אז האפקין מאריס, דער ליבעראלער מיטגליד פון דער אויספארשונגס-קאמיסיע איז נישט קיין ציון-פריינד. מען האט וועגן איהם געזאגט, אז ער איז דער פערביטערסטער אנטי-ציוניסט אין דער קאמיסיע, אצט ווייזט ער גאנץ אפען ארויס זיין שטעלונג. נעהמענדיג אויף זיך די אויפ-גאבע „אויסטייטשען" מאקדאנאלדס ווערטער וועגן „גלייכע בעהאנדלונג פון ביידע טיילען פון דער בעפעלקערונג אין ארץ-ישראל" זאגט ער מאריס אז „גלייכע האנדלונג" הייסט, אז די יודישע אימי-גראציע מוז אפגעשטעלט ווערן, ווייל אויב מ'וועט איצט אריינלאזען מעהר יודען קיין ארץ-ישראל ווען קיין לאנד צום בעארבייטן איז מעהר נישטא, לויט דער מיינונג פון דער קאמיסיע, וועלען דאך במילא געקריוודעט ווערן די אינטערעסען פון דעם אראבישען טייל פון דער בעפעלקערונג. כדי צו דערגרייכען „גלייכע בעהאנדלונג" אין ארץ-ישראל דארף מען אזוי לאנג האלטן מעהר קיין יודען נישט אריינלאזען ביז דאס לאנד וועט אויסגעמאסטען ווערן און די קאלאניזאציע-מעגליכקייטן גענוי אויסגעשטודירט ווערן. נאר ווען די אויסרעכענונגען פון אינטענסיווער לאנדארבייט וועלען בעשטעטיגט ווערן וועט מען קענען די פראגע ווייטער בע-האנדלען.

אזעלכע „פירושים" איז גרייט האפקין מאריס צו מאכען אויף מאקדאנאלדס ערקלערונג, און אריינ-לאזענדיג זיך אין דעם ווי ווייט זיינע „סברות" פאס-סען זיך צו דעם מאן און נייעס פון מאקדאנאלדס ערקלערונג, קען מען זעהן, ווי ווייט זי איז אונ-בעשטימט און לאזט זיך לייענען נאך יעדען איינעם געשמאק.

מען מוז זיך רעכענען מיט דער מעגליכקייט אז די רעגירונג וועט זיך מיט קיין דייטליכע ער-קלערונג נישט פערענדיגען און אז אלס רעזולטאט וועט בעשטימט ווערן — א צווייטע קאמיסיע.

איז א צווייטע קאמיסיע געוואונשען פאר די יודען, נאך דער קאלאסאלער ענטוישונג אין דער ערשטער קאמיסיע? זאל די קאמיסיע זיין אזא ווי דער פערשטארבענער לארד באלפור, לארד דזשארדזש און גענעראל סמוטס האבן מיט א קורצער צייט צוריק פארגעשלאגען, נעמליך א קעניגליכע קאמיסיע, אדער וועט פאר די יודען אמבעסטען זיין אויב א אינטערנאציאנאלע קאמיסיע וועט בעשטימט ווערן, וועלכע זאל בעריכטן נישט צו ענגלאנד נאר דירעקט צום פעלקער-בונד.

אלע ציוניסטישע פארטייען פון די „מאקסימא-ליסטען" ביז „מינימאליסטען" ווי ווייצמאן האבן זיי אנגערופען, זעהען איין די נויטווענדיגקייט פאר א צווייטער קאמיסיע. כל זמן א נייער אויספיהרליכער עקספערטען-באריכט וועט נישט ליגען פאר דער ענגלישער רעגירונג, אזוי לאנג וועט חער שאר באריכט בלייבען. דער מאטעריאל מיט וועלכען דאס קאלאניאל-מיניסטעריום פון דער רעגירונג וועלען זיך רעכענען. נאר א מעהר אויספיהרליכער, א מעהר פאכמענישער און אויטאריטאטיווער באריכט קען מבטל מאכען דעם שאו-באריכט.

ווען עס וועט זיך האנדלען ארום דעם, צי א קעניגליכע אדער אינטערנאציאנאלע קאמיסיע זאל בעשטימט ווערן וועט פאר די יודען געוואונשען זיין אנ'אינטערנאציאנאלע קאמיסיע. דער מופטי, וועלכער געפינט זיך איצט מיט דער אראבישער דעלעגאציע אין לאנדאן, האט די טעג העפעריירט פאר די מיטגלידער פון פארלאמענט און אונטערגע-שטראכען די וויכטיגקייט פאר ענגלאנד צו לעבען בשלום מיט די אראבער. „ענגלאנד הערשט איצט א בער א וועלט פון 100 מיליאן מוזולמענער און עס איז נישט פון אינטערעס פאר ענגלאנד צו אויפ-הערצען א טייל פון דער מוזולמענישער וועלט געגען איהר". ווי ווייט דער ארגומענט פון מופטי איז א בעגרינדעטער, איז א פראגע פאר זיך, עס איז אבער בעקאנט, אז דער מאטיוו שפילט א געוויסע ראלע צווישען געוויסע ענגלענדער און קען צוגע-צויגען ווערן אין בעטראכט אויך דורך א ענגלי-שע קעניגליכע קאמיסיע.

פאר א אינטערנאציאנאלע קאמיסיע וועלען אזעלכע מאטיוון נישט עקזיסטירען.

א. מאניאנסקי.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

דאנערשטאג 24 כו ניסן תר"ץ

אפריל

זון-אויפגאנג 4.49

זון-אונטערגאנג 6.26

מארגען קומט דער מלוכה-פרעזידענט קיין לאדז

(2) נעכטן זענען אין נייעם שפיטאל אויף זאַגאַניקאַ גאַס געקומען דער שטאָט'שער סטאַראָסטע דיטקאַלעוויטש, אינספעקטאָר ניערושעלסקי און פאָרשטייער פון דער מיליטערישער מאַכט, כּדי אויפ'ן אָרט פעסטשטעלן דעם פּראָגראַם פון דער אויפנאַמע און בעגריסונג פון מלוכה-פּרעזידענט מאָשטשיצקי, וועלכער קומט מאָרגן קיין לאָדז, כּדי אָנטיילצונעמען אין די פייערליכקייט פון עפענען דאָס נייע שפּיטאָל פון דער קראַנקען-קאַסע.

נעכטן זענען שוין פאַרבעסערט געוואָרן די בריקן אויף נאַרוטאָוויטשאַ ביז זאַגאַניקאַ און אויף זאַגאַניקאַ נעבן דעם שפּיטאָל. אַלע הייזער און שטאָט וועלן דעקאָרירט ווערן מיט פענער און די באַלקאָנען און פענסטער פון פּאַרטער-קאָזשער און נאַרוטאָוויטשאַ וועלן ספּעציעל אויסגעפּוצט ווערן.

אין דער שטעטישער סטאַראָסטווע האָבן זיך נעכטן געמעלדן פיל פאַראיינען און אָרגאַניזאַציעס, וועלכע ווילן אָנטיילנעמען אין דער בעגריסונג פון מלוכה-פּרעזידענט. די ספּאָרט-אָרגאַניזאַציעס וועלן אויסגעשטעלט ווערן אין שפּאַלערן פון דער נאַרוטאָוויטשאַ און זאַגאַניקאַ.

דער מלוכה-פּרעזידענט וועט קומען 11 אַ זייגער פאַרמיטאָג און וועט צוריק אָפּפאָרן קיין וואַרשע 3 אַ זייגער נאָכמיטאָג, קיין שום באַנקעטן וועלן צוליב דער שווערער ווירטשאַפטליכער סיטואַציע, נישט פאָרקומען.

צוזאַמען מיט'ן מלוכה-פּרעזידענט קומען אויך קיין לאָדז דער אַרבעטס-מיניסטער פּריסטאָר און אַנדערע הויכע בעאַמטע פון מיניסטעריום.

באנקראטען און פראלאנגאציעס

טעגליכער כראניק פון האנדעלס-געריכט

אויף דער זיצונג פון'ם האַנדעלס-געריכט דעם 15 אַפּריל איז בעשטעטיגט געוואָרן דער אָפּמאַך פון די קרעדיטאָרן וועגן דעם באַנקראָט פון דער פירמע „קאָוואַלסקי און סאָבאָל טעקסטיל", שפּינערײַ פון וויגאַניע, אויף גראַבאָווע 9. די פירמע פאַרפליכטעט זיך אָפּצוצאָהלן איהרע חובות 110,707 זל. אין דער הויך פון 10 פּראָצ. אין צוויי ראַטעס. די ערשטע 5 פּראָצ. אין משך פון אַ האַלב יאָהר, אויף דעם דאָזיגן פאַרשלאָג זענען איינגעגאַנגען 21 קרעדיטאָרן, וועלכע האָבן פאָרגעשטעלט אַ סומע פון 84,490 זל.

דער באַנקראָט פון דער פירמע איז ערקלערט געוואָרן לויט דער בקשה פון דער פירמע גופא אין יאַנואַר 1927.

* * *

אויף דער זעלבער זיצונג איז פאַרלענגערט געוואָרן דער טערמין פון פּראָלאָנגאַציע דער פירמע „ב. פ. לעווקאָוויטש", מאַנופאַקטור, טריקאָטאַזש און קאָנפעקציע-פאַבריק, פּיעטריקאָווער 62, אויף ווייטערע 3 חדשים פון'ם 8. אַפּריל אָן.

ווי עס איז צו זעהן פון דעם בעריכט פון דעם געריכטס-אויפזיכטער האָט די פירמע אין משך פון דער אויפזיכטס-צייט אָפּגעצאָהלט 50 פּראָצענט פון איהרע חובות.

לויט'ן בילאַנס האָבן ביז'ן 31. מערץ די פאַרפליכטונגען פון דער פירמע בעטראָפן 230,000 זל. דער דאָזיגער צושטאַנד איז אָנערקענט פאַר אַ בעפרידיגטן און עס איז צו ערוואַרטן אַ פולקאָמע סאַנאַציע פון דער פירמע. אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם פריהלינגס-סעזאָן, ווען אין דער קאָנפעקציע-בראַנזשע איז די גרעסטע אויפלעבונג.

* * *

גלייכצייטיג איז בעשטעטיגט דער רעגולאַציע-אָפּמאַך פון דער באַנקראָטירטער פירמע „שמעון מאָסע", אינהאַבער פון מענער-קאָנפעקציע אויף פּיעטריקאָווער 33, וועלכע עס איז ערקלערט געוואָרן באַנקראָט אויף דעם פאָרלאַנג פון די קרעדיטאָרן.

לויט דעם אָפּמאַך האָט די פירמע זיך פאַרפליכטעט אָפּצוצאָהלן צעהן פּראָצענט פון איהרע חובות. 24 קרעדיטאָרן וועלכע האָבן פאָרגעשטעלט אַ סומע פון 52.779 זל. זענען איינגעגאַנגען אויפ'ן דאָזיגן אָפּמאַך דערפון זענען 6 פון די קרעדיטאָרן פּריוויליגירטע אויף אַ סומע פון 6 טויזענד 774 זל.

עס איז כדאי צו בעמערקן, אַז אין די לעצטע באַנקראָט-פאַלען נעהמען די קרעדיטאָרן אָן אויף אַ מינימאַלער רעגולאַציע ... ווען נאָך וואָס די גרעסטע טייל קרעדיטאָרן זענען דערויף פאַראַהרען וואָס מען רעגולירט נישט ווייניגער ווי 25—35 פּראָצענט.

* * *

וועגן דעם באַנקראָט פון דער פירמע י. ב. ושיטניצקי זענען די קרעדיטאָרן געקומען צו אַ בעשלוס די באַנקראָט-מאַסע צו ליקווידירן.

עס האָבן זיך געמעלדן 38 קרעדיטאָרן אויף אַ סומע פון 173.691 זל., 1000 אַמעריקאַנער דאָלאַר, 5,551 עסטרייכישע שילינג, דער אַקטיוו בעשטעהט פון דעם בעוועגליכען פאַרמעגען פון די באַנקראָטירטע ושיטניצקי און אַלשער און די איינריכטונגען פון דער „לושטשאַרניע" און איין בעצטעל פון דער אומבעווגליכקייט אויף יאַקובאַ 16.

* * *

דעם 19.טען אָקטאָבער איז ערקלערט געוואָרן באַנקראָט די פירמע יוזאַ וואַטבערגער, שפּיגלאַגער, גלובאָצקאַ 54, אויפ'ן פאָרלאַנג פון די קרעדיטאָרן, בנוגע דעם באַנקראָטירטען איז צום אָנהויב אַנגעווענדעט געוואָרן אַרעסט, נאָכדעם האָט מען איהם אַרויסגעגעבן אַ גלייט און בעפרייט פון אַרעסט. דער באַנקראָטירטער האָט אָנגעהויבן רעגולאַציע-פאַרהאַנדלונגען. ער האָט פאָרגעלעגט 30 פּראָצ. אָפּצוצאָהלן אין 4 ראַטעס, צוליב דעם וואָס די גרעסטע טייל קרעדיטאָרן זענען דערויף איינגעגאַנגען, האָט דאָס געריכט דעם אָפּמאַך בעשטעטיגט.

* * *

וועגן דער פירמע „ער. לייכמאַן" פּיעטריקאָווער 112, וועלכע האָט בעקומען אַ פּראָלאָנגאַציע אויף 3 חדשים, פאַראַיאָהרען מערץ, און די פּראָלאָנגאַציע איז נאָכדעם נאָך צוויי מאָל פּראָלאָנגירט געוואָרן איז בעשלאָסן געוואָרן די פּראָלאָנגאַציע צו אַנולירן.

די קרעדיטאָרן קענען איצט פאָדערן, מען זאָל זיי בעצאָהלן דעם גאַנצען חוב, ווייל לייכמאַן איז נישט אַרויסגעטרעטן בעצייטענס וועגן אַ רעגולאַציע-אָפּמאַך.

121 פאלשע לעגיטימאציעס

זיי האט פערשמעקט געלד פון פ. ק. א. זענען זיי אבער נעבער אריינגעפאלען אין די הענד פון פאליציי

בשעתו האָבן מיר געבראַכט די סענסאַציאָנעלע ידיעה וועגן אַרעסט פון אַ געוויסען פראַנציטשעק דוואַרנאַווסקי, וועלכער האָט אויף אַ נעפעלשט ביכעלע פון פּ.ק.א. געוואָנט אַרויסגענומען הונדערט זלאָטעס. די בעאַמטע פון פּאָסט האָט בעמערקט, אַז אין דעם ביכעלע זענען עפּעס געמאַכט מאַניפּולאַציעס, מיט די סומען: אויסגענומען סומע אַ פעלישקייט און אָנגעשריבען אַנדערע. האָט די וועגן דעם מיטגעטיילט איהר שעף, און ווען דער לעצטער האָט פעסטגעשטעלט, אַז די סומען אין ביכעלע פון פּ. ק. א. זענען נישט קיין ריכטיגע האָט מען דעם חברה-מאַן אַרעסטירט. מען האָט ביי איהם געפונען אַ לעגיטימאַציע אויפ'ן נאָמען פון אַ געוויסען בירנאַצקי, אויסגעשטעלט דורכ'ן מלוכה'שען אַנשטאַלט פון האָלץ-בעאַרבייטונג, עס האָט זיך אָבער אַרויסגעוויזן, אַז די לעגיטימאַציע איז פאַלש, און אויך אַז אַזאַ פירמע עקזיסטירט גאָרנישט. נאָכ'ן אַרעסט האָט זיך אַרויסגעשטעלט, אַז דער אַרעסטירטער ווערט געזוכט דורך אַ גאַנצע רייהע אויספאָרשונגס-אַמטען אין פּוילען, פּוזען, גאַליציען, וואו ער האָט דורכגעפיהרט די קאָמבינאַציע מיט די ביכלעך פון פּ.ק.א. און אַרויסגענומען 19.000 זלאָטעס.

בעת דער ווייטערדיגער אויספאָרשונג האָט זיך אויך אַרויסגעשטעלט, אַז דוואַרנאַווסקי האָט געאַרבייט צוזאַמען מיט אַ געוויסען אָסקאַר ושישלאָו, מיט וועלכען ער האָט זיך בעקענט פאַראַיאָהרען אויף דער אויסשטעלונג אין פּאָזנאַן, און מיט וועלכען ער האָט געשלאָסען אַ שותפות צוזאַמען צו פיהרען די אַפערעס. דעם צווייטען שותף אָסקאַר ושישלאָו איז לאַנג נישט געלונגען צו כאַפּען. ערשט נעכטען האָט זיך איינעם פון די געהיים-אַגענטען אין לאָדז, איינגעגעבן דעם העכט צו כאַפּען ביים קאַלישער וואָקזאַל. בעת דער פּערזענליכער רעוויזיע האָט מען ביי ושישלאָו געפונען 121 לעגיטימאַציעס אויף פאַרשידענע נעמען און אַ גאַנצע רייהע ביכלעך פון פּ.ק.א.'ען אויף פאַרשידענע נעמען.

ביידע שותפים געפינען זיך איצט אין טורמע אויף קאָפערניקוס און וועלען אינגיכען שטעהן פאַר'ן קרייז-געריכט.

ר' יוסף, א מיידעל רופט אייך לדין!

איהר קאנט חתונה-האבען, נאר פריהער דארפט איהר פערזארגען אייער קינד

(—) אין לאָדזער ראַבינאַט איז נעכטן אָנגעקומען אַ בריף פון אַ געוויסער חנה בער פון מאָגילנאַ. אין'ם בריף שרייבט חנה בער, אַ 19-יעהריג מיידעל, אַז מיט 2 יאָהר צוריק איז זי פאַרפיהרט געוואָרן דורך אַ געוויסען יוסף יאַנקעלעוויטש, וועלכער האָט אויך געוואוינט אין מאָגילנאַ. זי האָט געהאַט אַ קינד, וועלכעס איז איצט אַלט אַ יאָהר מיט 8 חדשים, יאַנקעלעוויטש איז פּלוצלונג נעלם געוואָרן פון מאָגילנאַ און האָט איהר געשריבן, אַז ער זאָגט זיך אָפּ מיט איהר חתונה צו האָבן און אויסצוהאַלטן דאָס קינד.

לויט די ידיעות, וואָס דאָס מיידעל האָט, געפינט זיך איצט דער דאָזיגער יאַנקעלעוויטש אין לאָדז, האָט דאָ תנאים געשריבען און קלייבט זיך חתונה צו האָבן מיט אַ לאָדזער מיידעל, חנה בער בעט דעריבער דעם ראַבינאַט, אַז ער זאָל נישט דערלאָזן פריהער צו דער חתונה ביז ער וועט האָבן מיט איהר אַ דין-תורה וועגן פאַרזאָרגען דאָס קינד.

מען זוכט דעם סערזשאנט אלפאנס

ער האט מאנכע געווען אסך מיידלעך

זייט עטליכע וואָכען זענען אין שטעטעל אָזאָריעוו פאָרגעקומען עטליכע פאַלען, ווען אַנ'אומבעקאַנטער פאַרשוין איז בעפאַלען יונגע מיידלעך און זיי פאַרגוואַלדיגט.

די פּאָליציי האָט בשום אופן נישט געקענט ענטדעקן דעם אויסוואָרף. ערשט נעכטען האָט זיך די גאַנצע געשיכטע אויפגעקלערט:

אין דער פּאָליציי איז געקומען אַ געוויסע אַניעלאַ קאַרטשעווסקאַ און מיטגעטיילט, אַזוי איז פאַרגעוואַלדיגט געוואָרן דורכ'ן סערזשאַנט אַלפאַנס לעוואַנדאָווסקי. ווי ס'האָט זיך אַרויסגעשטעלט האָט לעוואַנדאָווסקי אין'ם מיליטערישען מונדיר פאַרטשעפּעט אין וואַלד דאָס מיידעל קאַרטשעווסקאַ, זי אומגעוואָרפען אויף דר'ערד און זי פאַרגוואַלדיגט, נאָכדעם האָט ער זי נאָך שטאַרק צושלאָגען און געדראָהט מיט'ן טויט אויב זי וועט אימיצען וועגען דעם דערצעהלען.

די ערשטע צייט האָט דאָס מיידעל טאַקע געשוויגען, אָבער נאָכדעם, ווי עס האָט זיך דערוואוסט אַז אויך אַנדערע מיידלעך זענען דורכ'ן סערזשאַנט אומגליקליך געוואָרן, האָט זי וועגען דער גאַנצער געשיכטע געמאָלדען דער פּאָליציי.

אַזאַרום איז ענטדעקט געוואָרן דער געהיימניספולער אויסוואָרף, לעוואַנדאָווסקי. האָט זיך אָבער דערוואוסט, אַז ער איז פאַרשריט געגאַנגען און נעלם געוואָרן, די פּאָליציי איז שוין אָבער אויף זיינע שפּורען.

הכנות צו דער 1. מאי-פייערונג

(—) אַזוי ווי יעדעס יאָהר האָבן שוין די סאָציאַליסטישע אָרגאַניזאַציעס אין לאָדז אָנגעהויבן פאָרבערייטונגען צו פייערן דעם 1. מאַי.

אין דעם מאַי-צוג איבער דער שטאָט וועלען אָנטיילנעהמען פּ. פּ. ס., דייטשע אַרבייטס-פּאַרטיי, „בונד", „פּועלי-ציון", געוו. פּאָליטישע אָרגאַניזאַציעס, פּראָפעסיאָנעלע קלאַסען-פאַראיינען און אָנגעשטעלטע פון אינסטיטוציעס פון עפענטליכען געברויך.

דער מאַגיסטראַט וועט, אַ חוץ ספּעציעלע אַמטען, זיין בעשלאָסען, ס'וועלען אויך שטרייקען אַ טייל בעאַמטע אין דער קראַנקען-קאַסע.

די רעוו. פראַקציע פון פּ.פּ.ס. וועט אין'ם צוג נישט אָנטייל-נעהמען.

האלט ריין אייערע הייזער!

(מ) די שטעטישע סטאַראָסטווע, האָט אויפ'ן פאָרשלאַג פון דער געזונדהייטס-אָפּטיילונג ביים מאַגיסטראַט בעשטראָפט אַ גאַנצע רייהע לאָדזער הויזבעזיצער, פאַר נישט ריין האַלטען זייערע הייזער.

ארבייטסלאזע פערלאנגען סעזאן-ארבייט

(מ) נעכטען 10 אַ זייגער אין דער פריה האָבען זיך פאַר'ן מאַגיסטראַט פאַרזאַמעלט אַן ערך 600 אַרבייטסלאָזע, וועלכע האָבען פאַרלאַנגט, אַז מ'זאָל זיי צונעהמען צו סעזאָן-אַרבייט.

אַ דעלעגאַציע פון די אַרבייטסלאָזע איז דאַן אַנטעק אין פּרעזידיום פון מאַגיסטראַט. די דעלעגאַציע האָט פאָרגעשטעלט די קאַטאַסטראָפאַלע לאַגע, דעם הונגער און פאַרצווייפלונג פון די אַרבייטסלאָזע.

די פאַרשטעהער פון מאַגיסטראַט האָבען טון זייער פאָרגעשטעלט דער דעלעגאַציע די פינאַנציעלע לאַגע פון דער שטאָט און צוגעזאָגט, אַז מיט'ן מאָמענט ווען די שטאָט וועט בעקומען ענטשפּרעכענדע קרעדיטען וועלען די סעזאָן-אַרבייטען פאַרברייטערט ווערען.

א פעראייניגונג פון דריי אינסטיטוציעס

אין לאָקאַל פון „בית-לחם", ווסכאָדניאַ 68/70 קומט היינט, דאָנערשטאָג, 7 אַ זייגער אינאָווענט פאָר אַ קאָנפערענץ פון די פערוואַלטונגען פון „תומכי-אורחים", „נותן-לחם" און „בית-לחם" וועגען פעראייניגען די טעטיגקייט פון די דאָזיגע דריי פילאַנטראָפּישע אינסטיטוציעס.

א גרויסער באנקראט

(ב) נעכטען איז קיין לאָדז אָנגעקומען אַ ידיעה, אַז אין בוקאַרעשט האָט אָפּגעשטעלט די צאָהלונגען די גרויסע מאַנופאַקטור-פירמע ס. סאַנדורף און קאָמפּ. דער באַנקראָט דערגרייכט מיליאָנען זל. לאָדזער פירמעס האָבען געליטען בעדייטענדע שאָדענס.

זיין בעזוך אין לאדז קאסט איהם טייער

(2) אויף די ימים-טובים קיין לאָדז איז געקומען צו זיינע קרובים פון פּאַריז אַ געוויסער פעליקס באַרקאָווסקי. נעכטען האָט באַרקאָווסקי צוזאַמען מיט זיינע קרובים בעזוכט די סינאַגאָגע אויף קאַמשושקי. אין אַ געוויסען מאָמענט האָט דער גאַסט דערפיהלט, אַז עס איז איהם געוואָרען לייכט אין די טאַשען. און ער האָט מיט איבעראַשונג פעסטגעשטעלט, אַז מען האָט איהם אַרויסגענומען פון טאַש דעם פּאָרטפעל מיט 3.500 פראַנק, 50 דייטשע מאַרק, 87 דאָלאַר און 480 זל.

דער געליטענער האָט מיטגעטיילט וועגען דער גנבה דער אויספאָרשונגס-מאַכט.

Dr. H. WOLKOWYSKI

צעגעלניאַנאַ 25, טעל. 126-87

ספּעציעל אַרצט פאַר הויט- און ווענערישע קראַנקהייטען, מענער-שוואַכע, פּאָלוציאָנען, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען

נעמט אָן פון 2-8 נ.מ. און פון 9-5 ...

Dr. B. Donchin

ספּעציאַליסט פאַר אויגען-קראַנקהייטען

צוריקגעקעהרט

מאָניושקי 1, טעל. 209-97

Dr. Z. Rakowski

ספּעצ. פאַר אויערן-, נאָז-, האַלז- און לונגען-קראַנקה.

קאָנסטאַנטינער 9, טעלעפאָן 27-81.

שפּרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7. נעמט אויך אָן אין לעצמאַנגעוויץ, זגערזשער 17 פון 10—11 און פון 2—3

קוואליפיקאציע פון גנבים

א ביסעל אויפקלערונג פון קרימינעלער פראקטיק

די יעצטיגע מאָדע פון דער ווירטשאַפטליכער, טעכניק צייכענט זיך אויס מיט אַ שטאַרק-ענטוויקעלטער אַרבייטסצערטיילונג.

נישט בלויז קיין דאָקטאָר היילט נישט אַלע קראַנקהייטען, נאָר אַ שניידער אפילו אין אַ מאָ-דערן-איינגעריכטעטען ווערקשטאַט פערטיגט אויך נישט איינער אַליין אויס קיין גאַנצען אַנצוג: איי-נער שניידט-צו, דער אַנדערער פרעסט, דער דרי-טער נעהט די אַרבעל, דער פירטער דאָס וועסטעל-דער פינפטער די הויזען א. אַ. וו.

מיט איין וואָרט — די אויספערטיגונג פון יע-דען געגענשטאַנד ווערט צוּבראָקעלט אויף פערשי-דענע ענצעלנע פונקציעס און יעדער אַנדערער פיהרט אויס אַן אַנדערע בעשטימטע פונקציע.

אויך צווישען גנבים, פונקט ווי ביי אַנדערע פאַכען, איז פאַראַן אַזאַ פּראַפעסיאָנעלע ספּעציאַ-ליזאַציע. דער גנב, וואָס ציהט פון די קעשענעס, וועט נישט ברעכען קיין קאַסעס, אָדער אויסליידי-גען שטובען און געשעפטען.

דעסגלייכען וועט אויך נישט אַ גנב, וועל-כער נעהט „פּערדיגצן" וועש פון אַ בוידעם, זיך לאָזען „בעאַרבייטען" געוועלבער אויפ'ן „שאָפ" אָדער אַראָפּכאַפּען פעק פון אַ וואָגען.

יעדער „פאַכמאַן" האָט שוין זיין בעשטימטען „אַרבייטס-צווייג" און וועט זיך נישט איבערוואַר-פען אויף אַ „פרעמדען" געביט.

די דאָזיגע פאַכאָווע דיפערענצירונג אין דער גנבים-בראַנזשע הערשט נישט בלויז אין טעג-ליכען לעבען, נאָר לויט'ן זעלבען שליסעל ווערען אויך די גנבים סעגרעגירט אין די פּאָליציייאישע קאַטאַסטערן.

און עס טרעפט טאַקע גאַנץ אָפט אַזעלכע פאַלען: אויף אַ בּאַהן איז אויסגעפיהרט געוואָרען אַ דרייסטע און בעדייטענדע גנבה, אָדער דער בע-גנב'עטער פּאַסאַזשיר איז בראָר עפּעס אַנ'אַגעגזע-העגער „קאַרפּען-קאַפּ".

דער פּאָליציי מאַכט גלייך דעריבער ממש אין לעבען אויסצוגעפינען די שולדיגע גנבים.

קודם כל עפענט זי דעם פּערברעכער-אַלבאָם און אַרעסטירט אַלע רעגיסטרירטע „באַהן-ספעציאַ-ליסטען".

ס'מאַכט זיך אָבער אַמאָל, אַז צופעליג ווערט אויך פערהאַלטען אַ פאַכמאַן פון אַנ'אַנדער ספּע-ציאַליטעט למשל: אַ קעשענע-גנב.

וועט זיך טאַקע אַזאַ איינער בעת דער קאָנ-פראָנטאַציע, אָדער פערהער הוצפּה'דיג אַרויפוועצען אויפ'ן אַרימען בעאַמטען, הלמאי מ'האָט איהם מטריח געווען פאַר אַ באַהן-גנבה, בעת די מאַכט ווייסט גאַנץ גוט, אַז ער „אַרבייט" נאָר אויף דער גאַס און אויף דער פּאָסט, אָדער אין בענק און אין טעאַטערס און בשום אופן נישט אויף קיין באַהנען.

אַזאַ אַרגומענט איבערצייגט טאַקע גאַנץ אָפט אַפילו אויך די געריכטס-מאַכט און עס האָט שוין נישט איינמאָל געטראָפען אין דער געריכטס-פראַק-טיק, אַז די קלאַסיפיקאַציע פון גנבים און פער-ברעכער-אַלבאָם דעצידירט דעם גורל פון אַ בע-שולדיגטען גנב.

י. א.

אויס נויט האט ער געזאמעלט געלד אויף פאלשע דאקומענטען

אזוי האט ער זיך פערענטפערט, און דאס געריכט פער'משפט איהם אויף 6 חדשים טורמע

(2) אין נאָוועמבער פון פערגאַנגענעם יאָהר, האָט די גרעסערע לאָדזשער פירמעס בעזוכט עפּעס אַן „עלעגאַנט-געקליידעטער יונגערמאַן, זיך פאָרגע-שטעלט אַלס לייטער פון פעראַיין פון די פּוילישע סקאַוטען סטעפאַן טיסטעלעוויטש און געזאַמעלט לטובת דעם סקאַוטען-פעראַיין פערשידענע ביישטייערן. צום סוף איז מען דערגאַנגען, אַז טיסטעלעוויטש האָט פאָרגעשטעלט פאַלשע דאָקומענטען און זיין זאַמלונג איז אַן אָנאַפערע. מען האָט איהם אַרעסטירט צווישען די געליטענע האָבען זיך געפונען העכער הונ-דערט גרעסערע לאָדזשער פירמעס. ווי שייבלער און גראַהמאַן, גייער, קאַרל ט. פּוהלע א.א.

נעכטען איז טיסטעלעוויטש געשטאַנען פאַר'ן געריכט.

דער בעשולדיגטער ערקלערט זיין טאַט הערמיט וואָס עס האָט איהם געדראָהט הונגער. ער האָט דאָס געטאָן פאַר נויט.

עס זענען אַרויסגערופען געוואָרען 20 עדות. דאָס געריכט האָט טיסטעלעוויטשען פערמשפּט אויף 6 חדשים טורמע.

דער חתן האט איהר אפגעזאגט די ליבע

האט זי זיך גע'סמ'ט

(2) ביי איינעם פון די לאַקאַטאָרען פון הויז אויף וואָלטשאַנסקאַ 93, האָט געדינט די 19-יעהריגע טשעסלאַווא לוטשינסקאַ, וועלכע איז גע-ווען פערלאַבט מיט אַ יונגערמאַן אַ שטובען-מאַלער. די חתונה צווישען יונגען פּאָרעל האָט שוין גע-דאַרפט פאָרקומען אין אַ פּאָר וואָכען אַרום. דער מייל האָט די לוטשינסקאַ בעמערקט, אַז דער חתן האָט זיך אַנגעהויבען האַלטען פון דערווייטענס פון איהר. עהערנעכטען איז אַזוינד האָבען זיך ביידע געפונען אויף אַנ'אויפּנאַהמע ביים וועכטער פון הויז, אויף וואָלטשאַנסקאַ 91, ווען די געסט זע-נען שוין געווען גוט „בגלופין" איז דער חתן צוגע-גאַנגען צו דער לוטשינסקאַ און איהר ערקלערט, אַז זיי זעהען זיך דאָס לעצטע מאָל, אַז ער וויל אָ-בעררייסען מיט איהר.

אין אַ פּאָר מינוט אַרום האָט מען די לוטשינ-סקאַ געפונען אַ פערהלשטע אין אַ ווינקעלע. עס האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז זי האָט זיך, נאָך דער ערקלערונג פון חתן, פערסמט מיט עפּעס אַ שטאַ-רקען סם, די פּאַגאָטאָוויע האָט זי אין אַ שווערען צו-שטאַנד אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל.

מ'שווינדעלט שוין מיט שאפער-קורסען

דאס בילדונגס-מיניסטעריום ווארענט פאר די שווינדלער

(2) דאָס לאָדזשער שול-קוראַטאָריום האָט בע-קומען אַ צירקולאַר פון בילדונגס-מיניסטעריום, וועגען אַנ'ענין, וועלכער נויטיגט זיך שוין פון לאַנג רעגולירט צו ווערען. עס האַנדעלט זיך איז דעם, דאָס איבער די פּראָווינץ ווי טאָמאַשאָוו, זדונסקאַ-וואָליאַ. לאַסק און אַנד. פאָהרען אַרום עפּעס פער-זאָנען, וואָס בעזיצען אויטאָס און עפענען כלומרשט קורסען פאַר שאָפערס און שווינדלען אויס ביי די שילער געלד.

דאָס שול-קוראַטאָריום דאַרף צו לב דעם אָנ-טונג נעמען און ליקווידירען די נישט בערופענע לעהר-אַנשטאַלטען, און צו אַמעגהאַנג דערמיט, שיקט דאָס לאָדזשער שול-קוראַטאָריום די טעג אַרום אַ פּלי-קאַמיסיע וועלכע האָט די אויפגאַבע אַרומצופאָהרען אויף די פּראָווינץ און ליקווידירען די נישאַ ער-לויבטע „שאָפער-קורסען".

מוזיקאלישע נאטיצן

וויטאריא וויינבערג

נאָך יום-טוב איז ערשט געווען אַ גרויסער מוזיקאַלישער יום-טוב אין לאָדז. וויטאַריאַ וויינ-בערג — זינגט ביי אונז. דער וויטאַריאַ, וועלכער הייסט אייגענטליך וואָלף וויינבערג, דורך און דורך אַ ייד, מיט אַ רעליגיעזע ערציהונג, וועלכע האָט געהאַט דעם גרויסען כבוד צו דערגרייכען די מדרגה פון אַ סאָליסט פון רוימער לאַ-סקאַלאַ אָפּערע.

וויטאַריאַ וויינבערג — זינגט און מ'זיצט ווי בעצויבערט און מ'הערט זיך צו, ווייל דאָס האָבען מיר זיך גאָרנישט בעקענט פאָרשטעלען. וויינבערג זינגט נישט, ווי מ'פאָרשטעהט דאָס אין געוועהנ-ליכען זין פון וואָרט, נאָר ער דריקט אויס ס'העכס-טע, וואָס אַ יודישע גרויסע נשמה פיהלט אין דער העכסטער קונסט — אין דער מוזיק, וועלכע גרויך צו זיין און איז אַ נשמה-פּראָדוקט און גע-שאַפען צו ווירקען אויף דער נשמה.

וויינבערג ווירקט אויף אַלעמען מיט זיין אונגעוויינליך שעהנע לירישע באַריטאָן-שטימע, מיט וועלכער ער רעגירט אַזוי קונסטפול ווי נאָר די גרעסטע קעניגין פון דער וואָקאַל-קונסט ועגען דאָס בכח געווען. מימיק, געזאַנג-קולטור, „מאַצאַ-וואָ-טשאַ, וועלכע איז עכט-איטאַליעניש אין פיינסטען זין, זיין אָטעם-טעכניק, טאָן-געבונג — אָט די אַלע מעלות מיט וועלכע מען בעצייכענט אַ גרויסען זינגער, זענען נאָר פאַר וויינבערג'ן בעגריפס-ווער-טער, ה' וויינבערג פעראייניגט די אַלע מעלות מיט גאָטס מוזיק און ס'קומט אַרויס עפּיס ערהאַבע-נעס, בעצויבערנדעס גרויסעס, וואָס פערפאָלגט ביז וואַנען נאָר ס'וועט עקזיסטירען אַ „וויינבערג-געזאַנג". און דער אויבערשטער זאָל בעהיטען ווען וויינבערג מאַכט נאָך דערצו אַ טרויעריגע מינע און שפּריים פונאַנדער זיין רעגיסטער פון וועהמוטיגע מעלאַנכאָליע ביז צו ערשיטערנדע ליי-דענשאַפט — דאַן מוזט איהר בויגען דעם קאָפּ און מעלאַנכאָליש און ליידענשאַפטליך מיטלעבען דאָס, וואָס ער אַליין לעבט איבער. וויינבערג איז אַ גאָט-געבענטשטער זינגער און אַרטיסט, זיין פּראָ-דוקציע אין די תכסטע וואָקאַל-קונסט פון דער געגענוואַרט. מעהר צו זאָגען וואָלט געווען באַנאַל.

די זכיה, וואָס מיר האָבען געהאַט הערענדיג אָט דעם גרויסען יודישען זינגער מוזען מיר זיך פערגיבען, ווייל דאָס איז אונזער געוויגס. דאַסמאָל מוזען מיר מקנא זיין די גאַלעריע, וועלכע האָט געהאַט דעם כבוד, און אַפילו די חוצפה, פון דעם מיילענדער גרויסען זינגער צו פאָדערען, ער זאָל זינגען „אי, אי, אי".

דער חול-המועדיגער קאָנצערט פון „הזמיר" מיט דער מיטווירקונג פון חזן קוסעוויצקי האָט געהאַט גרויס ערפאָלג. מיר שרייבען נישט אויס-פיהרליך, ווייל דער דאָזיגער קאָנצערט איז געווען אַ ווידערהאָלונג פון דעם גרויסען קאָנצערט, אי-בער וועלכען מיר האָבען שוין באריכות געשריבען. מיט פערגניגען קאָנסטאַטירען מיר, אַז דאָס מאָל האָט דער „הזמיר"-כאָר, אונטער דער אָנפיהרונג פון זיין ריהרעוודינען דיריגענט פייוושיס, פיל בעסער, ריינער און ריטמישער געזונגען. אויך דער סאָליסט פון כאָר ה' קאָרן האָט אויך גאַנץ קאָ-רעקט געזונגען. און ה' קוסעוויצקי האָט געהאַט דעם געוועהנליך שטאַרקען ערפאָלג ביים גרויסען פּובליקום.

D-ski

אפטייקן

היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) היינט ביינאַכט דיזשורירען פאָלגענדע אַפטייקען: פּאַוולאָווסקי (פּיעטריקאָווער 307; האַמ-בורג (גלויבנע 50); גלוכאָווסקי (נאַרוטאָוויטש 4); סיטקעוויטש (קאַפּערניק 26); בּאַרעמזאַ (פּאַמאָר-סקאַ 10); פּאַטאַש (פּל. קאַשטשעלני 10).

פון שטאטישען פרויען-לעהרער-סעמינאר

(ב) די דירעקציע פון שטאַטישען פרויען-לעהרער-סעמינאַר אויף לעגנשיצקאַ 23 וועט אָנ-נעהמען ווענדונגען פון קאַנדידאַטקעס אויפ'ן ערש-טען קורס פון סעמינאַריום פון 1. ביז'ן ביז'ן 15. מאַי.

געדרוקטע פאָרמולאַרען פון ביטעס קען מען בעקומען אין דער קאַנצעלאַריע פון סעמינאַר צווישען 9 און 2 בייטאָג.

אין סעמינאַר קענען אָנגענומען ווערען קאַנ-דידאַטקעס, וועלכע וועלען פאָרשטעלען אַ צייגניש פון ענדיגען אַ 7-קלאַסיגע פאָלקס-שול אָדער אַ 3-קלאַסיגע מיטעל-שול. גענויע אינפאָרמאַציעס קען מען בעקומען אין קאַנצעלאַריע פון סעמינאַר.

אנ'אנפאל אויף א מיידעל

(2) די 19-יעהריגע רעגינאַ שלאָנזאַק, ווסכאָדניאַ 51, איז אויף לעשנאָ-גאַס בעפאַלען געוואָרען דורך 2 פערשוינען, וועלכע האָבען איהר געמאַכט אונצווידייטיגע פאָרשלאָגען.

דאָס מיידעל האָט אָנגעהויבען צו ענטלויפען די אָנפאַלער האָבען זי דעריאָגט און זי שטאַרק צושלאָגען, צורויבענדיג אַ בייטעלע מיט געלד. די פּאָליציי זוכט די אָנפאַלער.

ער האט נאר גע'גנב'עט א הוזן,

נאר אין טורמע וועט ער זיצען אנדערטהאלבען יאהר

(ב) אויף דער בעשולדיגונגס-באַנק אין שטע-טישען געריכט, איז געזעסען אַ געוויסער יאַן פּיענטקאָווסקי עטליכע מאָל בעשטראָפט פאַר גנבות.

דער בעשולדיגונגס-אַקט האָט איהם דאָס מאָל פאָרגעוואָרפען, אַז ער האָט אויף קאָנסטאַנטינער 84 צוגע'גנב'עט אַ הוזן ביי אַ געוויסען אַגרושעי זאַלידאַ. ריכטער טוהם האָט פערמשפּט פּענטקאָווסקי'ן אַלס גנב רעצידיוויסט אויף אַנדערטהאַל-בען יאָהר טורמע.

גע'סמ'ט

(—) אין פּריוויר-אַנשטאַלט פון האָלבערשטאַט אויף פּאָלודניאָוואַ 5 האָט זיך נעכטען נאָכמיטאָג פער'סמ'ט דער 19-יעהריגער טוביעקט סטאַניסלאַוו אַנצעוויטש פון קוטנאָ.

אין אַ שווערען צושטאַנד האָט איהם די פּאָ-גאָטאָוויע אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל.

היינט

פארלעזונג פון ד"ר י. ראזענבלאט

אין צענטראַלען כוחרים- און פאַבריקאַנטען-פעראיין, פּיעטריקאָווער 10, וועט היינט, האַלב 9 אין אָוונד, פאָרקומען אַ פאָרלעזונג פון דעפּ. ד"ר י. ראָזענבלאַט א.ד.ט. „דער שווערער קריזיס אין לאַנד און אין לאָדז בפרט".

היינט פאפולערע פארשטעלונג אין „ארט"

היינט, דאָנערשטאָג 9.30 אָוונד ווערט גע-שפּילט צו ביליגע פּרייזען פון 1 ביז 3 זל. דאָס פרעהליכע יום-טוב-פּראָגראַם: טשאַקעדיג און קנאַ-קעדיג! 16 שלאַגער-נומערן.

בריף אין רעדאקציע

חשוב'ע רעדאַקציע!

ערלויבט מיר דורך אייער ח' צייטונג צו בע-ריהרען פאָלגענדע פראַגע: ווי בעקאַנט איז אויס-געפוּלט געוואָרען, אַז די יודישע זעלנער פון לאָדזער גאַרניזאָן זאָלען בעפרייט ווערען פרייטאָג אין אָוענד און שבת פאַרמיטאָג אויף דער צייט פון דאַוונען. אויסנוצענדיג די דאָזיגע הנחה איז ענטשטאַנען אַ פּראָיעקט, אַז די יודישע זעלנער פון לאָדזער גאַרניזאָן זאָלען פרייטאָג-צו-נאַכטס און שבת נאָכ'ן דאַוונען בעקומען שבת'דיגע מאָל-צייטען און זאָלען איינמאָל אין דער וואָך זיך געפונען אין אַ היימישער און וואַרימער סביבה.

היות ווי די יודישע קהלה אין לאָדז האָט אין איהר בודזשעט אַ בעדייטענדע סומע אויף אויסצוהאַלטען יודישע זעלנער, האָט זיך מיט 8 וואָכען צוריק צו מיר געוואַנדען פּרנס פּליוואַצקי, אַלס דעלעגירטער פון דער קהלה-פערוואַלטונג, און פאָרגעלעגט, אַז דער פעראיין „תומכי-אורחים" זאָל איבערנעהמען די אַקציע צו אָרגאַניזירען די שבת'דיגע מאָהלצייטען פאַר יודישע זעלנער. איינזעהענדיג די וויכטיגקייט פון דאָזיגען ענין, האָב איך, נאָך אַ קאָנפערענץ מיט עטליכע פער-וואַלטונגס-מיטגלידער פון דער קהלה, מסכים גע-ווען, אַז „תומכי אורחים" זאָל די דאָזיגע אַקציע פיהרען, דער אָפּמאַך מיט דער קהלה-פערוואַלטונג איז געשלאָסען געוואָרען אויף דעם אופן, אַז די קהלה וועט סובסידירען יעדעס מאָהלצייט פון אַ זעלנער מיט 75 גראָשען, הגם אַזאַ מאָהלצייט אין אָוועגד אין מיטאָג, האָט „תומכי-אורחים" אַליין געקאָסט צוויי מאָל אַזוי פיל (דאָס מאָהלצייט איז בעשטאַנען פון 6 געגג). אַלע פאָרמאַליטעטען ביי דער מיליטערישער מאַכט, זענען אַדורכגעפיהרט געוואָרען און די יודישע זעלנער זענען בעפריי געוואָרען צו די מאָהלצייטען יעדען פ רייטאָג-צ נאַכטס און שבת מיטאָג.

ליידער נאָך 4 וואָכען פון דער דאָזיגער וויכטיגער אַרבייט, האָט די קהלה פּלוצלינג זיך אָפּגעזאָגט צו סובסידירען די מאָהלצייטען פאַר די זעלנער. בעת מיין אינטערווענץ ביים חשוב'ען פּרעזעס מינצבערג, האָט דער לעצטער ערקלערט, אַז אויב די גמינע וועט ווייטער סובסידירען די דאָזיגע אַקציע, וועט זי מוזען באַנקראָטירען...

אויף מיין פראַגע אויף וואָס די קהלה גיט אויס די בּיודזשעט-סומע אויף אויסצוהאַלטען יודי-שע זעלנער, האָב איך קיין ענטפער נישט בעקו-מען. די פערוואַלטונג פון „תומכי אורחים" האָט אָבער בשום אופן נישט געוואָלט אָפּשטעלען די אַקציע, כדי פון איין זייט נישט צו קאָמפּראָמי-טירען די יודישע בעפעלקערונג ביי דער מיליטע-רישער מאַכט און פון דער צווייטער זייט נישט אָוועקנעהמען דאָס ביסעל רוה און פערגעניגען ביי די יודישע זעלנער, וועלכע זענען ווייט פון זייערע היימען. „תומכי-אורחים" פיהרט דעריבער ווייטער אין דעמזעלבען פערנעהם די שבת'דיגע מאָהלצייטען פאַר די זעלנער, האָפענדיג, אַז די קהלה-פערוואַלטונג וועט איהר חוב לגבי דעם דאָ-זיגען ענין ערפילען.

דערווייל ווענדען מיר זיך צו דער יודישער געזעלשאַפט אין לאָדז מיט'ן רוף אונז צו העלפען די דאָזיגע אַקציע בכבוד ווייטער צו פיהרען.

מיט דרך ארץ

ו. מאַרקוספעלד

פּרעזעס פון „תומכי-אורחים"

דורמיט דריקען מיר אויס אונזער טיפסטען דאַנק די חברים פון שעורי-ערב, לאָדז, סאָלנאַ 7, די ה' ל. פוקס, א. זיידערמאַן, א. ווישינסקי, מ. מייטליס, ש. בערלינסקי, י. ראָזענבוים, י. פעדער-מאַן, י. זאַלצמאַן, ש. דאַמבעק, ה. בערלינסקי מיט ראַטמאַן ר' יחיאל יצחק בערמאַן בראש, דערפאַר, וואָס זיי האָבען אונז בעזאָרגט גאַנץ פסח מיט כשר'ע און געשמאַקע עסען 4 מאָל אין טאָג.

אין נאָמען פון אַלע יודישע קראַנקע אין ראַדאָגאָשטשער שפּיטאָל.

צייכענען מיר מיט אַכטונג

ליטווין, ראָזענבערג, וועלניאַוש, זכריה דזיאַלאָווסקי, רובינשטיין.

מיר קראַנקע פון שפּיטאָל, דרעוונאָווסקאַ 75, דאַנקען דעם ראַטמ. ר' יחיאל יצחק בערמאַן פאַר בעזאָרגען אונז 4 מאָל אין טאָג מיט כשר עסען גאַנץ פסח. אויך דאַנקען מיר די חברים פון „שעורי ערב" סאָלנאַ 7 פאַר צוטיילען דאָס עסען יעדען טאָג.

מיט אַכטונג

די קראַנקע: באַלמירסקי, שמואל האָוויי-דאָוויטש, חנה אַדאַמאָוויטש, ווינער, אסתר אהרמאַן, יונה מאַרקעוויטש.

אַ לאַנד, וואָס שפּילט!

אַ בריף פון בראַזיל — פון אינזש. ראובן זיגער (ריאָ דע זשאַנעראָ)

דער האַנדעל מיט פרויען און די לאָטעריע-„בישאַ"-שפּיל זענען אין בראַזיל די צוויי גרעסטע „אונטערנעהמונגען". זיי בעהערשען דאָס גאַנצע לאַנד, דאָ די איינע, דאָרט די אַנדערע, און אָפטער ביידע צוזאַמען. אין דער ליטעראַטור זענען די דאָזיגע צוויי „געשעפטען" אָפּגעשפּיגעלט געוואָרען אין אַ נישט גלייכער מאָס: וועגען דעם פרויען-האַנדעל האָט מען זעהר פיל געשריבען, און כמעט גאָר נישט וועגען דער שפּיל-קראַנקהייט, וועלכע קאָן אויפווייזען נישט קיין קלענערע, אָדער גאָר אפשר נאָך אַ גרעסערע צאָהל קרבנות. דער פרויען מסחר איז, טראָץ זיין גרויסער פערצווייגונג, דאָך בעגרענצט דורך דעם געבּרויכער-קרייז, די שפּיל אָבער פערכאַפּט די גאַנצע בעפעלקערונג, אָהן אונטערשיד פון עלטער און געשלעכט, און דרינגט אַריין אין די פערוואָרפענסטע ווינקעלעך פונ'ם שוואַרץ-ווייסען לאַנד. אין בראַזיל שפּילען אַלע: פונ'ם פרעזידענט ביזן געפעק-טרעגער, פונ'ם „פּראָפעסאָר" ביז די שול-קינדער, און „ביז" אין כלל.

די גרעסטע מעהרהייט פון די 22 „פעראייניגטע שטאַטען פון בראַזיל" האָט אייגענע לאָטעריעס, איין אָדער צוויי מאָל וועכענטליכע. דער שטאַט ריאָ דע זשאַניירא, אַלס „קאַפּיטאַל"-שטאַט, האָט זאָגאַר זוכה געווען צו אַ טעגליכער לאָטעריע. די מייסטענס לאָטעריעס זענען אַוועקגעגעבען אין אַרענדע, די קאָנצעסיאָנערען צאָהלען פאַר דער „ליסענס" (דערלויבעניש) ריזיגע סומען, מאַכען אָבער טראָצדעם און נישט קוקענדיג אויפ'ן קריזיס גלענצענדע געשעפטען...

די לאָטעריע-צעטעל-שפּילען זענען די אָפיציעל דערלויבטע, פאַר'ן בראַזיליאַנער זענען זיי אָבער צו פשוט. ער זוכט עפּעס אַזוינס, וואָס שמעקט מיט „פאַלביטאַ" (פאַרגעפּיהל), און בכדי „נאָכצוקומען דעם ווילען פון פאָלק", איז געשאַפען געוואָרען אַן אייגענאַרטיגע שפּיל, די „בישאַ"-שפּיל.

דאָס דאָזיגע שפּיל איז קינסטלעריש צוזאַמענגעשטעלט אין פערבינדונג מיט דער לאָטעריע שפּיל, און איז איינגעטיילט אין גרופּען, וועלכע טראָגען די נעמען פון חיות („בישאַ"), ווי, להבדיל, די מזלות. דאָס איז אַ גאַנץ קאָמפּליצירטע סיסטעם, אויסגערעכענט, נאַטירליך, נישט לטובת די שפּילערס. אַלע שאַנסען זענען אויף דער זייט פון באַנקיר.

אין געגענזאַץ צו די לאָטעריע-צעטעל-שפּילען, איז די בישאַ-שפּיל פערבאָטען. ווען מ'רעדט פון בראַזיל מוז מען אָבער די בעגריפען „דערלויבט" און „פערבאָטען" פערשטעהן אַ ביסעל אַנדערש ווי ערגיץ וואו.

דער פערבאָט איז, אַזוי צו זאָגען, אַן אָפּיציעלער, פאַקטיש אָבער עקזיסטירען כמעט אין אַלע שטעט און שטעטלעך פון בראַזיל „באַנקיר-הייזער", וועלכע טרייבען פראַנק און פריי דאָס בישאַ-געשעפט, מייסטענס אונטער'ן שילד פון אַ לאָטעריע-קאַנטאָר, און אונטער דער השגחה און שוץ פון די „אויפזעהער".

דער גרעסטער נעסט פון בישאַ-שפּיל איז די צווייטע הויפּט-שטאָט פון בראַזיל, סאַן-פּאַולאָ. דאָרט איז מיר אויסגעקומען צו זיין אַן עד-ראיה פון פאָלגענדער סצענע:

אויף איינער פון די שמאָלע און זעהר בעלעבטע גאַסען, איז מיר אויפגעפאַלען אַ „געשעפטס"-הויז, וואוהין ס'האָבען געשטראָמט מאַסען מענשען, הין און צוריק. די דרעה-טיר האָט אויף קיין רגע נישט אויפגעהערט זיך צו דרעהען, איינגעשלונגען, און אַרויסגעשפּיגען הונדערטער מענשען. די ווייטע ביז דער תקרה פערשמירט מיט אומדורכזיכטיגען פּאַפּיר, און די שילד איבער'ן געשעפט האָט גאָר נישט געזאָגט אויסער דער לאַטיינישער אויפשריפט „אַ פּרעפעריטאַ" (דער פאָרצוג). אויף דער צווייטער זייט גאַס, פונקט קעגענאיבער, שטעהט אַ שוצמאַן און היט, ווי דער שטייגער, די אָרדנונג...

אויס נייגעריגקייט בין איך אויך אַריינגעגאַנגען אין „געשעפט". אינמיטען דעם לאַנגען און בהרחבה'דיגען זאַל, שטעהט אַ לאַנגע מיט דראָהט פערבוימטע קאַסע מיט אַ סך פענסטערלעך. ביי יעדען פענסטער שטעהט אַן אָנגאַנג און צאָהלט געלד די קאַסירערס. אין דער גאַנצער לענג פון די ווענד ציהען זיך שמאָלע שטענדערס, אויף וועלכע עס ליגען אויסגעלעגט פּאַפּיר-בלאָקען און צוגעשרויפטע בלייער, ניקעלירטע בליישטיפט-האַלטערס. קיין טישען, בענקלעך אָדער אַנדערע מעבעל איז נישטאָ. ביי די לאַנגע שטענדערס שטעהען מענשען, שרייבען ציפערען אויף די פּאַפּיר-בלאָקען, טראָגען דאָס אָנגעשריבענע צו די פענסטערלעך, צאָהלען איין געלד, און בעקומען צוריק נומערירטע פאַרביגע צעטעלעך. עפּעס יאָ אַ באַנק, און נישט קיין באַנק.

ווי איך שטעה אַזוי פערוואונדערט און אין אומענטשלאָסענקייט וועגען דעם, וואָס קומט פאָר פאַר מיינע אויגען, לויפט מיט אַמאָל אַריין אַן עלטערער העהר, עלעגאַנט געקליידט, מאַכט עפּעס מיט די הענד צו די ביי די שטענדערס, כאַפּט מיט נערוועזע בעוועגונגען די פּאַפּיר-בלאָקען פון די שטענדערס, די פענסטערלעך ביי דער קאַסע ווערען צוגעמאַכט מיט אַ טומעל, און דער עולם שטופּט זיך אין איילעניש צו דער דרעהענדיגער טיר. געבליבען זענען בלויז עטליכע מענשען, און איך אויך בתוכם, ווייל דורך דער זעלבער דרעהענדיגער טיר זענען האַסטיג אַנגעקומען 3 אין בעאַמטען-מונדירען מיט צוגענעהטע צייכענס אויף די לאַצען, און קנעפּ אויף די היטלען, און פערשטעלט דעם אַרויסגאַנג. איינער פון די בעאַמטע האָט הויך אויפ'ן קול איבערגעצעהלט די אַנוועזענדע „קונדען", און זיך בעלאָזט צו איינעם פון די פענסטערלעך. פון דאָרט האָט אַ האַנד אַרויסגעגעבען אַ פּעקעל אַסיגנאַציעס, דער בעאַמטער האָט געלאַסען איבערגעצעהלט דאָס געלד, עפּעס אויפגעשריבען אויף אַ שטיקעל פּאַפּיר, און סאַלוטירענדיג האַלב-ציוויל, האַלב מיליטעריש זענען די בעאַמטע אַרויס דורך דער זעלבער דרעהענדיגער טיר. דער עלטערער מאַן, עלעגאַנט געקליידט, האָט זיך ווידער בעוויזען, איצט אַ רוהיגער, און מיט אַ געמיטליכען שמייכעל אויף די ליפּען, צוריק אויסגעלעגט די פּאַפּיר-בלאָקען אויף די שטענדערס. אין אַ רגע אַרום האָט שוין די טיר זיך ווידער געדרעהט, די פענסטערלעך ביי דער קאַסע זיך ברייט צוגעעפנט, און דאָס „געשעפט" האָט ווידער פונקציאָנירט מיט'ן גאַנצען אימפּעט...

ווי איך האָב זיך שפּעטער דערוואוסט, קומען אַזעלכע „שטראָף-עקספּעדיציעס" פאַר אַלע מאָל, ווען דער באַלעבאָס פונ'ם געשעפט „פערגעסט" זיך צו ערפילען זיין „חוב" לגבי אַן אָנגעזעהענעם „אויפזעהער". די שטראָף ווערט אויסגערעכענט לויט דער צאָהל „קונדען", וועלכע געפינען זיך אין מאָמענט פון דער רעוויזיע.

לויט'ן בוי און צוזאַמענשטעל טראָגט די בישאַ-שפּיל אַ זעהר אייגענאַרטיגען כאַראַקטער, און דערמאָנט אָן דער צייט פון מיטעלאַלטער. דער בראַזיליאַנער זעהט אין איהר נישט נאָר אַ שפּיל, נאָר אויך עפּעס אַן אָנזאָג פון „יענער צייט", עפּעס אַ מין „אורים ותומים". איך האָב אַמאָל געפרעגט ביי איינעם, פאַרוואָס שפּילט ער גראָד די אָדער יענע בישאַ (חיה), און ער האָט מיר גאַנץ אָפּענהערציג ערקלערט, אַז אויב פאָריגע נאַכט קומט איהם צו חלום דאָס פערד, עלעפאַנט, אָדער אַן אַנדער בישאַ, מוז ער דאָך שטעלען אויף איהר...

אינטערעסאַנט איז אויך אַ פאַקט, וואָס האָט פּאַסירט מיט מיינעם אַ בעקאַנטען. איהם איז איבערגעפאָהרען אַן אויטאָמאָביל און די „שנעלע הילף" (אַסיסטענציאַ) האָט איהם אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל. די ערשטע פראַגע פונ'ם דינסטהאַבענדיגען דאָקטאָר איז געווען, צי האָט עמיצער בעמערקט ד'ם נומער פונ'ם אויטאָ. ווען איינער פון די בעגלייטער האָט איהם אָנגערופען דעם נומער, האָט זיך דער דאָקטאָר שטאַרק דערפרייט:

— אַ זעהר „שעהנער" נומער 13 שפּילען אַ בישאַ...

די פרעמדע, און בתוכם אויך אחינו בני ישראל, שפּילען נאַטירליך מיט סיי אין לאָטעריע-צעטלעך, סיי אין בישאַ. ס'איז אָבער, ווי יענער יוד האָט געזאָגט, „צוויי גרויסע אונטערשידען": פאַר יענע איז דאָס שפּילען אַ מין הייליגע „עבודה" מיט אַ גרויסען צומיש פון ספּאָרט. זיי שפּילען מייסטענס אויף גראָשענס, ווערען נישט נתפעל, אַז זיי כאַפּען אַ פּאָר גראָשען, און לעגען זיך נישט אין דער ערד אַריין, אַז זיי פערשפּילען. אונזערע ברידער טרייבען נישט קיין ספּאָרט, ביי זיי איז עס די לעצטע האָפנונג, די שטרוי פון איינעם, וואָס טרינקט זיך...

ווער קאָן ציילען די צורוגענע האָפנונגען, די טיפע זיפצען אויף די פּלעצער, וואו ס'ווערען אַרויסגעהאָנגען די „רעזולטאַטען"!

איהר וועט זיי דערקענען, אונזערע אָרעמע מיט צובראָכענע הערצער פון שיקזאַל געטריבענע, צווישען דעם ברויזענדען פובליקום. איהר וועט זיי דערקענען, לויט דעם פיבערנדיגען גלאַנץ פון זייערע אויגען און דער ענטוישונג און פערצווייפלונגס-אויסדרוקען אויף זייערע פנים'ער...

„הם עמלים ואנחנו עמלים" — אַז ס'איז אַך און וועה אפילו צו אונזער שפּילען...

א שווימענדער „עקספּרעס",

וואָס קען זיך פערגלייכען מיט'ן גרעסטען פּאַלאַץ אויף דער יבשה

ווען די שנעלסטע דאַמפּפערס פון דער בעריהמטער דייטש-אַמעריקאַנישער שיפס-געזעלשאַפט זענען אין יאָהר 1881 דורכגעלאָפען דעם אָקעאַן אין אַכט און אַ האַלבען טאָג, האָט מען די פּאַסירונג דאַמאַלסט בעטראַכט אַלס אַ וואונדער. ווייל קיינער האָט זיך נאָך נישט פערגעשטעלט, אַז אַ שיף זאָל קאָנען פאָהרען שנעלער. מיט 26 יאָהר שפּעטער אין 1907, האָט די „קרוינפּרינצעסין צעסיליע" דורכגעמאַכט די זעלבע רייזע אין פינף טעג, 10 שעה און 20 מינוט. מיט עטליכע חדשים צוריק האָט די זעלבע שיפס-געזעלשאַפט אַרויסגעשיקט די „ברעמען" אויף איהר ערשטער רייזע קיין אַמעריקאַ און זי איז אָנגעקומען קיין ניו-יאָרק נאָך 4 טעג, 17 שעה און 24 מינוט רייזע. דאָס איז בעטראַכט געוואָרען אַלס דער שנעלסטער רעקאָרד וואָס אַ דאַמפּפער ביז איהר האָט ווען עס איז בעוויזען צו דערגרייכען. די „ברעמען" איז נור בעטראַכט געוואָרען אַלס איינע פון די שנעלסטע דאַמפּפערס, נור אויך אַלס אַ שווימענדער פּאַלאַץ.

אָבער איידער מיר האָבען נאָך צייט געהאַט צו בעקענען זיך גוט מיט דער „ברעמען" זענען מיר שוין מזכה געוואָרען מיט אַ שוועסטער-שיף „אייראָפּאַ" וואָס האָט זי לעצטע וואָך איבערגעיאָגט אין שנעלקייט אויף איהר אַנגעריזע קיין אַמעריקאַ.

עס וועט דעריבער זיין אינטערעסאַנט צו בעטראַכטען זיך מיט דער „אייראָפּאַ", וואָס איז לעצטע וואָך אָנגעקומען אין ניו-יאָרקער האַפען און איז שוין צוריקגעפאָהרען קיין אַ האַפען.

די „אייראָפּאַ" איז 936 פוס לאַנג און 101 פוס ברייט, איהרע איינריכטונגען און אַלע אַפּאַראַטען שטעלען מיט זיך פאָר דאָס לעצטע וואָרט אין דויערהאַפטיגקייט. זי איז בעזאָרגט מיט אַלע מיטלען געגען די שטורמישע כוואַליעס פון דעם אָקעאַן, וואָס וועלען זי קאָנען שלייערען רעכטס און לינקס, אָבער די פּאַסאַזשירען וועלען די קייקלעניש נישט פיהלען, גלייך די שיף וואָלט געשטאַנען אויף איין פּלאַץ. איהר הויפּט-מעלה זענען די מיטלען, וואָס איהרע בויער האָבען אויסגעטראַכט צו מאַכען זי זיכער געגען שטורמס. דער דאָפּעלטער דנא פון דער שיף ציהט זיך פון איהר איינגעבויגענעם פאָדער-טייל ביז דעם איבערשטען טייל פון איהר הינטער טייל, וואו עס געפינט זיך דער רודער. פערצעהן שייד-ווענט, דורך וועלכע עס קען זיך נישט אַריינכאַפּען דאָס וואַסער, צוטיילען די שיף אין 15 קאַמערלעך דאָס זענען בעוואָרענט געגען פערפלייצונג. די שייד-ווענט זענען אַזוי איינגעטיילט, אַז ווען צוויי קאַמערלעך, וואָס געפינען זיך איינע לעבען דער אַנדערער אַלען פערפלייצט ווערען, וועט דער דאַמפּפער נאָך אַלץ נישט זיין אין געפאַהר, ווייל דער הינטערטייל פון דער שיף וועט זיך האַלטען אויף. אָבער אפילו ווען דריי קאַמערלעך וועלען פערפלייצט ווערען, די שווים-אייגענשאַפט פון דער שיף איז אויסגערעכענט געוואָרען אַזוי, אַז ווען די ערשטע פיר קאַמערלעך וואָלטען אָנגעפילט ווערען מיט וואַסער, וועט זי זיך נאָך אַלץ האַלטען אויפ'ן וואַסער נישט פערלירענדיג איהר אונטערייב-קראַפט.

„אייראָפּאַ" האָט רעטונגס-שיפלעך פאַר 4 טויזענד הונדערט מענשען איבער 25 פּראָצ. מעהר ווי די צאָהל פון איהרע פּאַסאַזשירען און איהר מאַנשאַפט, די רעטונגס-שיפלעך, קענען אַרויפנעהמען, בעקוועם 145 מענשען, קענען נישט זינקען, ווייל דער מאָטאָר איז איינגעבויט אין אַ קעמערל, וואָס לאָזט צו זיך קיין וואַסער נישט צו. אַזוי, אַז אפילו ווען דאָס רעטונגס-שיפעל איז פול מיט וואַסער, קאָן דער מאָטאָר נאָך אַלץ אַרבייטען, די שיפלעך קענען זעהר שנעל אַרונטערגעלאָזט ווערען, די „אייראָפּאַ" האָט די מאָדערנסטע מיטלען צו לעשען אַ פייער, וואָס קאָן אויסברעכען אויף דער שיף. זי פערמאָגט אויך די מאָדערנסטע אַפּאַראַטען, וואָס ווייזען איהר דעם וועג אויפ'ן ים, געפינען דורך ראַדיאָ די פּאָזיציע פון אַ צווייטער שיף, בעת זי שיקט אַ רעטונגס-סיגנאַל, אַן אַפּאַראַט פאַר [illegible]-סיגנאַלען און אויך אַן אַפּאַראַט אויפצוכאַפּען דעם עכאָ פון מענשליכע קולות אויף דער שיף בעגעגענען. דורך איהר דראָטלאָזען אַפּאַראַט קאָן די „אייראָפּאַ" יעדע מינוט שטעהן אין פערבינדונג מיט דער יבשה און איהרע ראַדיאָ-סיגנאַלען דערגרייכען די ווייטסטע ווינקעלעך אויפ'ן ערד-קוגעל.

די „אייראָפּאַ" האָט פּלאַץ פאַר 2,200 פּאַסאַזשירען און 975 מאַטראָסען.

אין איהר אינערליכען אויסזעהן איבערשטייגט די „אייראָפּאַ" איהר שוועסטער שיף „ברעמען" מיט קונסט אויסשטאַטונג און לוקסוס.

איינער פון די שענסטע פּלעצער אויף דער שיף איז דער „שווים-באַסיין", וואָס איז 20 פוס לאַנג און 35 פוס ברייט. דער אינערליכער טייל פון דעם שווים-פּלאַץ איז אויסגעפּלאַסטערט מיט גרין-בלויע שטיינדלעך און די ווענט פון דעם צימער זענען בעצירט מיט פּרעכטיג קאָלירטע בילדער פון מאַראָקאַנישען סטיל. דער לעהרער, וואָס לערנט די פּאַסאַזשירען ווי אַזוי צו שווימען איז דער וועלט-בעריהמטער שווים-טשעמפּיאָן פון דייטשלאַנד, ערנסט קיפּערס.

פערנער, אויף דער שיף אַ רייזע-ביוראָ, וואָס העלפט אַרויס די פּאַסאַזשירען מיט אינפאָרמאַציע וועגען אַלע טיילען פון אייראָפּאַ, און בעזאָרגט זיי אויך מיט בילעטען פאַר באַהן, אַעראָפּלאַן און שיף-פערבינדונגען. אין יעדער קלאַס פון דער שיף געפינט זיך אויך אַ ביבליאָטעק מיט צוויי טויזענד ביכער. אויב אַ פּאַסאַזשיר האָט אויף דער יבשה ליב געהאַט צו זעהן אַ קינאָ, געהן אין קאַפעהויז אין אַ טעאַטער, צו אַ לעקציע, אויף אַ שפּאַציר, אָדער אפילו אויף יאַגד, קאָן ער זיין צייט-פערטרייב האָבען אויף דעם שווימענדען פּאַלאַץ פונקט ווי ער האָט עס געהאַט אויף דער יבשה, וואָס אַנבעלאַנגט יאַגד, זאָלט איהר נישט דענקען, אַז די פּאַסאַזשירען קענען טאַקע שיסען לעבעדיגע חיות. זיי האָבען אָבער אַ קינסטליכען וואַלד, אין וועלכען עס לויפען אַרום אַלערליי קינסטליכע חיות און זיי פּראָבירען זיי שיסען, אויף אַזאַ אופן שטילט דער יעגער אויף דער שיף זיין בענקשאַפט נאָך דער יאַגד.

ווי איהר זעהט איז די „אייראָפּאַ", נישט נאָר איינע פון די זיכערסטע און שנעלסטע דאַמפּפערס נאָר אויך אַ שווימענדיגער פּאַלאַץ. וואָס מאַכט די פּאַסאַזשירען פערגעסען, אַז זיי געפינען זיך אויפ'ן ים.

אויב די „אייראָפּאַ" האָט געקאָנט איבערשטייגען אין שנעלקייט איהר וואונדערבאַרע שוועסטער שיף, די „ברעמען", שטעלט זיך ווידער אַזאַ די פראַגע: וואָס וועט אויפגעטאָן ווערען ווייטער אויף, נעבען פון ים-פערקעהר?

—:—

יודיש טעאַטער אין פילהאַרמאָניע, נאַראָטאָוויטשאַ 20
אונטער דער לייטונג פון א. בעזמאַן.

גאַסטראָלען פון די אַמעריק. סטאַרס **אַננאַ און היימאַן יאַקובאָוויטש**

15.000 מענשען האָבען בעוואונדערט „די אַמעריקאַנער חתונה"
הונדערטער מענשען זענען אַוועק, נישט בעקומענדיג קיין בילעטען.
פרייטאַג, ד. 25-טען, 9.15 אַוו., שבת, ד. 26-טען, זונטאַג, ד. 27-טען, 9 אָוונד
היימאַן יאַקובאָוויטש'ס גרויסע אויפפיהרונג

„אַמעריקאַנער חתונה"

אין 2 אַקטען מיט פּראָלאָג פון ה. יאַקובאָוויטש. ראָל „סאָסעלע"—אַננאַ יאַקובאָוויטש
געזאַנג פון „אַמעריקאַנער חתונה"

1) זאָלסט מיך געדענקען
2) לערנט קינדערלעך
3) מיין חתונה-נאַכט
4) חוה'ס טעכטער
5) בראשית
6) שישו ושמחו
7) אוי, קינדער-טעג
8) מזל-טוב חתן-כלה
9) מיין מאַן הייסט מיך טאַנצן
10) לעבעדיג לוסטיג פריילעך
11) אַמעריקאַנער מיידלעך
12) מאַמענ'ס ען-נ'אַנק
13) ליבעס ראָמאַנס
14) עך וויל, ער נישט
15) זיסע ליבע, דועט
16) מענער, מענער, מענער
17) צרות אויף כפרות
18) פּופּען-דועט
19) אַמעריקאַנער חתונה
20) פינאַל.

ס'איז ספּעציעל אַנגאַזשירט געוואָרען דער אַרטיסט און זינגער
מיכאל קליין און כאַראַקטער-קאָמיקער **שלמה הערשקאָוויטש**

שבת, 4 נאָכמיטאַג צו ביליגע פּרייזען **„שולמית"** היסטאָרישע אָפּערעטע פון גאָלדפאַדען
ראָל „שולמית"—אַננאַ יאַקובאָוויטש.

מאָנטאַג, ד. 28 טען, 9 אָוונד פּאָפּולערע פאָרשטעלונג פון 1 ביז 2.50
„איהר גרויסער סוד" אין 3 אַקטען מיט געזאַנג. הויפּט-ראָלען: „גנאַ"—אַננאַ יאַקובאָוויטש; „ווידע"—ה. יאַקובאָוויטש

ס'נעהמט אַנטייל (לויט א.ב.) פרויען: בעזמאַן, מאַכאַראָווסקאַ, נערה, פּאַדערמאַן. מענער: אַריעל, אייזע בערג, באַלבירסקי, האַמבורגער, מאַכאַראָווסקי, נייהויז, פאַלאַנסקי, ראַקאָוו.
מוזיקאַלישער לייטער: ל. זעלמאַן. בילעטען ביי דער קאַסע פון טעאַטער.

ענגלישע אריסטאקראטען זענען געצוואונגען צו פערקויפען זייערע פאלאצען

די אלטע היסטארישע שלעסער, וועלכע זענען פאר דורות געווען אין די הענד פון די לארדען און בעראָנען, ווערען פערקויפט צו אמעריקאנער מיליאנערען אדער זיי ווערען ארונטערגעריסען צו מאכען פלאץ פאר וואוינונגען

די ענגלישע אריסטאקראטיע לעבט דורך א שווערען קריזיס, די צייטען, ווען די לארדען און בעראָנען האבען געהאלטען געוועלט אויף, חשבון פון די שקלאפען און אונטערטעניגע, וועלכע האבען פאר זיי געארבייט און געצאהלט זיי צינזען, גערען שנעל אוועק. היינט מוז מען אליין עפעס אויפטון, ארער ארבייטען, אדער פיהרען א געשעפט, כדי צו פערדינען אויף א לעבען, ספעציעל אזא פערשווענדערי־שען לעבען ווי די ארעלינע אריסטאקראטען זענען געוואוינט צו פיהרען.

די לאגע איז געווארען אזא, אז די לארדען פון די אלטע מיוחס׳דיגע ענגלישע פאמיליעס קענען נישט אויפהאלטען די וואונדערבארע פאלאצען און שלעסער, וואס זענען זיי פערבליבען בירושה פון זייערע עלטערען. די שטייערן זענען אזוי הויך, אז זיי האבען פשוט נישט אזוי פיל איינקונפט די הוי־כע שטייערן צו צאהלען.

בין דער מלחמה, ווען ענגלאנד האט זיך גע־רעכענט פאר דער רייכסטער לאנד אין דער וועלט און די אריסטאקראטיע האט הארט געהערשט אהן שטערונגען, זענען די שטייערן אזוי געווען פערטיילט, אז זיי זענען געפאלען צו לאסט מעהרסטענטיילס אויף די ארימע.

נאך דער מלחמה האט זיך אבער דאס רעדעל א דרעהע געטון, ענגלאנד איז ארויסגעקומען פון דער מלחמה א פערשולדיגטע, אהן זיג אבער רייטשלאנד האט קיין איין סענט נישט ארייננגע־בראכט, זי אבער האט געמוזט צאהלען שווערע מיליאנען אין פראצענטען צו דער נייער אויפגע־געקומענער גביר׳טע, אמעריקא. די הוצאות פון אויפהאלטען די רעגירונג זענען אויך שטארק גע־שטיגען. די רעגירונג האט געמוזט העכערען די שטייערן, כדי צו האבען א גרעסערען איינקונפט און באלאסטען דעם פיזרושעט, דאס הייסט, אז די הכ־נסה זאל זיין נישט קלענער פון דער הוצאה.

דאס ערנסטע פאר די אריסטאקראטען איז, וואס די צייט פון זייער אונגעשטערטער הערשאפט איז פאראיבער. איצט זיצט ביים רודער די ארבייטער־פארטיי און כאטש זי איז נאך דערווייל א מי־נאריטעט אין פארלאמענט, ערווארטען אבער אלע, אז ביי די נייע וואהלען וועט די ארבייטער־פארטיי קריגען א פאלשטענדיגע מעהרהייט אין פארלאמענט און נישט זיין מעהר אפהענגיג אין די ליבעראלען אין דורכפיהרען איהר פראגראם.

האט די ארבייטער־רעגירונג אזוי איינגעאר־דענט די שטייערן, אז די רייכע זאלען צאהלען וואס מעהר און די ארימע וואס ווייניגער. די לארדען האט־בען דערוועהן, אז די לאגע ווערט אלץ ערגער. באַ בען זיי אנגעהויבען פערקויפען זייערע פאלאצען, שלעסער אום מורא, אז ווען די ארבייטער פארטיי וועט ווערען די פולשטענדיגע הערשערין אין לאנד, מיט א גוטער מאיאריטעט אין פארלאמענט, וועלען די לארדען־יחסנים גאר אנגאנצען פערלירען די גע׳ירשנ׳טע גיטער.

אזוי אבער ווי אין ענגלאנד גופא זענען איצט פערהאן זעהר ווייניג בעלנים אויף קאסטבארע שלעסער, ווערען זיי פערקויפט צו אמעריקאנער מיליאנערען, וועלכע האפען דורך דעם אריינצוריי־גען אין קעניגליכען הויף און מישען זיך מיט די בערימטע ענגלישע אריסטאקראטען.

די ענגלישע לארדען, וועלכע פערקויפען זיי־ערע גיטער, פערבלייבען וועלטען אין זייער אייגען לאנד, ראט איז דער לעבען צו טייער. בעזעצען זיי זיך אין איטאליען, וואו זיי קענען מיט זייערע מאגערע מיטלען נאך אנהאלטען די ברייטע פיהרונג, צו וועלכער זיי זענען געוואוינט פון קינדהייט אן.

פיל פון די פאלאצען, וואס ווערען איצט פער־קויפט, האבען הינטער זיך מערקווירדיגע געשיכ־טען, פון בלוטיגע טראגעדיעס. אט איז ערשט נישט לאנג פערקויפט געווארען דער בעריהמטער הארנבי שלאס וואס האט בעלאנגט צו דעם אריסטאקראט־טישען פירשט פון לידס. דער שלאס געהט צואמען מיט א גוט פון 15 טויזענד אקער לאנד מיט פראכט פולע וועלדער און פעלדער. גערטנער און אלע גוטע זאכען. אין דעם שלאס, לויט די געשיכטען, וואס ווערען דערצעהלט, איז פערגאסען געווארען אזוי פיל בלוט, אז ער מעג האבען דעם נאמען „דער רויטער שלאס״. א מעשה דערצעהלט פאלגענדעס; מיט 900 יאהר צוריק האט אין דעם שלאס געוואוינט לארד הארנבי, וועמענס נאמען איז געווען רעגינאלד סט. קווענטין. דער לארד האט געהאט א זונגערען ברודער, ראלף, וועלכען ער האט שטארק געליבט. און ראלף איז אוועק מיט די קרייצגער קיין פאלעסטינא און איז דארט פערלוירען געגאנגען.

מיט עטליכע יאהר שפעטער איז געקומען אן אלטונקער מאן צו דעם לארד און האט איהם גע־זאגט, אז ער האט א גרוס פון ראלף, וועלכער ווערט געהאלטען אין געפענגעניש און מען קען איהם אויסלייזען פאר 50 טויזענד ראלאר, דער לארד איז גלייך אוועקגעפאהרען קיין לאנדאן צו שאפען די 50 טויזענד ראלאר. עס האט איהם גענומען א לענגערע צייט צו שאפען אזא סומע.

דערווייל איז ביי א חתן אין דער היים פארגע־קומען אזא פאסירונג: אזוי שנעל ווי דער לארד איז אוועקגעפאהרען, איז דער אלטונקער פערוואנ־דעלט געווארען אין א יונגען שעהנעם ריטער, וועל־כער האט זיך גענומען ערקלערען אין ליבע צו דער שעהנער פרוי פון דעם לארד. ער האט געהאט ערר־פאלג. ווען דער לארד איז צוריקגעקומען און איז אריין אונגערוואַרטעט אין זיין פרויס שלאף־צימער, האט ער דארט געפונען זיין פרוי מיט איהר נייעם געליבטען אין א פאזע, וואס האט איהם גענומען ווילד פון אויפרעגונג. דער יונגער ריטער האט אבער נישט געוואַרט פון דער לארד זאל איהם באפאלען און ער האט מיט א מעסער דערשטאָכען דעם לארד אויף טויט.

פיל לארדען זענען געצוואונגען צו פערקויפען נישט נאר די פאלאצען, נאר אויך די טייערע קונסט־ווערק, וואס זיי האבען אנגעקליבען און געקריגען בירושה פון זייערע אור־אור־עלטערען.

די ענגלישע אריסטאקראטיע איז שטארק בער־זארגט ווענען דעם, וואס די פערארימטע לארדען פערקויפען אלעס און פערלאזען דאס לאנד. זיי האבען מורא, אז מיט זייער אוועקפאהרען וועלען פערשווינדען אלע טראדיציעס און מנהגים פון די אדעליגע און די אריסטאקראטיע וועט מיט דער צייט אינגאנצען אונטערגעהן.

א. ברין.

יורידישע עצות

אין דער דאזיגער אפטיילונג גיט די רע־דאקציע פון „נייעם פאלקסבלאט״ געכטפערטען אויף יורידישע פראגען, וואס ווע־רען צוגעשיקט שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופאן

יורידישע אפטיילונג
פון „נייעם פאלקסבלאט״.

בכדי דערלאנגען אנ׳אנפראגע אויף א יורידישע עצה, דארף צוגעלעגט ווערען דער קופאן מיט דער דאטע פון טאג, ווען די אנפראגע ווערט אפגעגעבען. אויף אנפראגען אהן קופאן, וועט קיין ענטפער נישט געגעבען ווערען.

421. א לעזער פון שענקעוויטשא 20.

דער בעל חוב איז מחויב תיכף אנצעווייזען דעם קאמארניק, וועלכע חפצים, וואס געפונען זיך אין זיין רשות, געהערען נישט צו איהם אדער ער האט נאך נישט פאר זיי בעצאהלט דעם פולען קויפס־פרייז.

געוויס הלכט דאס נאך נישט אפ דאס דורכ־פיהרען די זאיענטשע, דער קאמארניק איז אבער מחויב תיכף מיטצוטיילען די אנגעוויזענע דורכ׳ן בעל חוב פעראינטערעסירטע פערזאנען וועגען דער דורכגעפיהרטער זאיענטשע.

אין פאל ווען דער בעל חוב קוועסטיאנירט נישט די פרעמדע זאכען און ווייזט נישט אן, וועל־כע פערזאנען רעפטענדירען אויף זיי אדער גיט אן פאלשע פרטים קאן מען אויף איהם ארויסלע־גען א געלד־שטראף אין דער הויך ביז 1000 זל.

422. א לעזער פון זשעראמסקיעגא.

פאר בעגעהן איין פערברעך קאן מען טאקע נישט קיין צוויי מאל בעשטראפען. איהר זענט אבער בעגאנגען 2 גאנץ באזונדערע פערברעכענס; וועלכע אונטערליגען נישט בלויז פערשידענע רעכטליכע קוואליפיקאציעס, נאר אויך אפילו פער־שידענע יורידיקציעס. דאס האלטען די בעקערי אין אנ׳אנטיסאניטארען מצב איז איין פערברעך און דאס שטעלען א ווידערשטאנד דעם קאנטראלי־רענדען בעאמטען ביים צוזאמענשטעלען דעם פראָ־טאקאל וועגען דעם אנטי־סאניטארען מצב פון דער בעקערי איז א צווייט פערברעך. הגם דאס 2־טע איז א פועל יוצא פון ערשטען. פאר׳ן אנטי־סאני־טארען מצב פון דער בעקערי קאן איך בעשטרא־פען די סטאראסטווא; פאר אקעגענשטעלען זיך דער מכה דאס געריכט.

קיין 2 שטראפען דארפט איהר אבער נישט אפקומען, ווייל די הארבערע שטראף קאן איינ־שלינגען אין אזא פאל די מילדערע.

איהר דארפט זיך אין דער געהעריגער צייט ווענדען מיט אנ׳ענטשפרעכענדער בקשה אין קרייז געריכט.

423. א לעזער פון כוינע.

וואהרשיינליך איז פארגעקומען א דרוק־טעות נישט 10 נאר 20 זלאטעס מוז מען אפצאהלען ביים דערלאנגען א פריוואטע אנקלאגע אין דער שטראף־אפטיילונג ביים שטעטישען געריכט.

424. ג. ל.

די פעראָרדנונג, לויט וועלכער די פליכט וועגען פערזיכערונג אין פאל פון ארבייטסלאזיגקייט וועט זיך אויך אויסשפרייטען אויף די אונטערנעה־מונגען, אין וועלכע ס׳זענען בעשעפטיגט ווייניגער ווי 5 ארבייטער, טרעט ארויין אין קראפט ערשט אין א יאהר ארום. די דאזיגע ענדערונג האט אבער נישט קיין שום שייכות מיט׳ן אוסטאוו וועגען אורלאפען.

Dyrekcja Towarzystwa Kredytowego m. Łodzi

podaje do powszechnej wiadomości, że niżej wyszczególnione nieruchomości w Łodzi położone, obciążone pożyczkami Towarzystwa za niezapłacone raty wraz z zaległościami, wystawione zostały na sprzedaż przez publiczne licytacje, odbywać się mające o godz. 11-ej z rana w Kancelarji Wydziału Hipotecznego m. Łodzi, przy ul. Pomorskiej № 21 przed wyznaczonemi rejentami.

Zbiór objaśnień i warunki licytacyjne znajdują się w księgach hipotecznych odpowiednich nieruchomości oraz w biurze Dyrekcji Towarzystwa Kredytowego m. Łodzi i tamże przeglądane być mogą.

W razie gdyby dzień wyznaczony dla sprzedaży był świątecznym, sprzedaż odbędzie się dnia następnego.

№№ hipoteczny nieruchom.	Przy ulicy	Vadium	Licytacja rozpocznie się od sumy	Przed notarjuszem	Dnia	№№ hipoteczny nieruchom.	Przy ulicy	Vadium	Licytacja rozpocznie się od sumy	Przed notarjuszem	Dnia
51 Na	Żeromskiego	39.840	298.800	J. Andrzejewskim	21 VII 1930	506 a	Sienkiewicza	11.820	88.650	K. Rossmanem	28 VII 1930
91	Drewnowska	93.900	704.250	S. Baranowskim	„ „ „	534	Piotrkowska	5.740	43.050	W. Siniarskim	„ „ „
926a/7a	Nowo-Senatorska	74.400	558.000	W. Jeżewskim	„ „ „	534 ros. b	Żelazna	13.320	99.900	A. Smolińskim	„ „ „
303 b	Piłsudskiego	4.880	36.600	S. Bułharowskim	22 „ „	538	Piotrkowska	9.720	72.900	S. Szmidtem	„ „ „
602/3/4	Piotrkowska	9.920	74.400	K. Imienińskim	„ „ „	544	„	6.580	49.350	E. Trojanowskim	29 „ „
731	„	45.860	343.950	S. Jarzębskim	„ „ „	568 a	Sienkiewicza	4.700	35.250	H. Wardęskim	„ „ „
790a/3b3c	6-go Sierpnia	56.600	424.500	W. Jeżewskim	23 „ „	573	Piotrkowska	5.960	44.700	S. Baranowskim	„ „ „
808 k	Zakątna	280	2.100	S. Szmidtem	„ „ „	575 a	Pusta	9.080	68.100	S. Bułharowskim	„ „ „
9	Nowomiejska	10.960	82.200	L. Kahlem	24 „ „	630 c	Sieradzka	4.880	36.600	K. Imienińskim	„ „ „
47	Zachodnia	7.580	56.850	A. Karnawalskim	„ „ „	630 e	Piotrkowska	4.580	34.350	S. Jarzębskim	„ „ „
47 w	Nowo-Cegielniana	6.460	48.450	S. Kornem	„ „ „	657	„	4.580	34.350	W. Jeżewskim	„ „ „
48 b	Zawadzka	6.860	51.450	J. Krzemieniewskim	„ „ „	710 a	„	6.600	49.500	L. Kahlem	„ „ „
48 F	„	8.640	64.800	B. Lisowskim	„ „ „	768	„	6.680	50.100	A. Karnawalskim	30 „ „
51 b	„	4.270	35.400	J. Łada	„ „ „	780	„	4.500	33.750	S. Kornem	„ „ „
51 o	„	4.540	34.050	K. Rossmanem	„ „ „	786 z	Żeromskiego	4.860	36.450	J. Krzemieniewskim	„ „ „
54 b	Gdańska	5.860	43.950	W. Siniarskim	„ „ „	800 a	„	7.700	57.750	B. Lisowskim	„ „ „
252	Piotrkowska	5.480	41.100	A. Smolińskim	„ „ „	837 e	Gdańska	8.400	63.000	J. Łada	„ „ „
259 a	„	4.780	35.850	H. Wardęskim	25 „ „	916 a	Wodna	4.840	36.300	K. Rossmanem	„ „ „
270 M	Gdańska	5.700	42.750	J. Andrzejewskim	„ „ „	1054 aa	Napiórkowskiego	5.620	42.150	W. Siniarskim	„ „ „
270 n	Żeromskiego	4.380	32.850	S. Baranowskim	„ „ „	1097 de	Nawrot	8.640	64.800	A. Smolińskim	„ „ „
270 nn	Zielona	4.880	36.600	S. Bułharowskim	„ „ „	1109 a	Sienkiewicza	5.200	39.000	S. Szmidtem	„ „ „
276 a	Prywatna	6.120	45.900	K. Imienińskim	„ „ „	1113	Kilińskiego	9.060	67.950	E. Trojanowskim	31 „ „
320 abr	Leszno	4.780	35.850	S. Jarzębskim	„ „ „	1132 a	Juljusza	4.520	33.900	H. Wardęskim	„ „ „
320 bbb	11-go Listopada	4.100	30.750	W. Jeżewskim	„ „ „	1273	Główna	5.080	38.100	J. Andrzejewskim	„ „ „
321 zb	Cmentarna	4.400	33.000	L. Kahlem	„ „ „	1385	Cegielniana	6.140	46.050	S. Baranowskim	„ „ „
329	Pomorska	8.700	65.250	A. Karnawalskim	28 „ „	1388	„	4.720	35.400	S. Bułharowskim	„ „ „
364 b	Targowa	4.720	35.400	J. Krzemieniewskim	„ „ „	1402 a	„	4.120	30.900	K. Imienińskim	„ „ „
415	Pomorska	5.060	37.950	B. Lisowskim	„ „ „	1407	„	6.040	45.300	S. Jarzębskim	„ „ „
506	Piotrkowska	11.960	89.700	J. Łada	„ „ „						

Licytacje powyższe o tyle dokonywane będą, o ile poszukiwane należności do chwili ostatecznego przybicia w dniu licytacji zapłacone nie będą.

Łódź, d. 26. III. 1930 r.

די גרעסטע פערברעכענס ווערען בעגאַנגען צוליב אפיום

אין ניו־יארק איז פארגעקומען א וועלט־קאָנפערענץ, צו בעקעמפען די געפאהר פון נארקאָטישע (בעטויבענדיגע) מיטלען.

עס זענען ארויסגעבראַכט געוואָרען פאַקטען און ציפערען וועגען דער מגפה פון אפיום־שיכרות. דער וויכטיגסטער פונקט, וואס אלע רעדנער און ספעציאַליסטען האבען ארויסגעבראַכט איז דאס, וואס די פערשפרייטונג פון אפיום־גיפט אין אמעריקע האט זעהר א גרויסע שייכות מיט דער פערברעכער־וועלט איבער'ן לאנד.

מען האט אויסגערעכענט, אז פופציג פראצענט פון די געוואלדטאטען און פערברעכענס האבען א פערבינדונג מיט אפיום. א דריטעל פון די אַרעסטאַנטען אין פעדעראַל־געפענגניש אין אמעריקע, זענען אדער אפיום־קראַנקע, אדער זיי זענען פערמשפט געוואָרען פאר שמוגלען אדער האנדלען מיט אפיום און אנדערע בעטויבענדיגע מיטלען.

פערהעלטנישמעסיג ליידט אמעריקע מעהר פון דער אפיום־קראַנקהייט, ווי אנדערע לענדער, און טראָץ אלעם, זענען נישט דא קיין גענוגענדע מיטלען אפצושטעלען דעם שרעקליכען האנדעל מיט אפיום, וואס ברענגט אזוי פיל לײדען און פערניכטונג פון א גרויסע צאהל מענשען.

עס זענען דא אין אמעריקע א סך ארגאניזירטע באַנדעס, וואס האנדלען מיט אפיום. זיי ווערען פינאַנסירט פון רייכע ביזנעסלייט און ווערען געשטיצט פון פאליטיקער און אונטערגעקויפטע בעאמטע.

כמעט די גאנצע מאסע פערבאָטענע אפיום ווערט פאבריצירט אין שווייצאריע, דייטשלאנד, האָלאנד, פראנקרייך און יאפאן און ווערט אריינגעשמוגעלט קיין אמעריקע, וואו עס זענען דא רייכע קונים.

מען האט אויך דערצעהלט אויף דער קאָנפערענץ וועגען די מיטלען, מיט וועלכע די אפיום־הענדלער בענוצען זיך ארייננצושלעפען זייערע קרבנות אין דער געפעהרליכער געוואוינהייט. עס זענען אויפגעדעקט געוואָרען א סך פאלען, וואו אפיום־הענדלער האבען געהאַנדעלט מיט זייערע סחורות ארום שולען, ווי האבען איינגעוואוינט די יוגנט צו די בעטויבונגס־מיטלען דורך געבען זיי צוערשט שטיקלעך קאָנפעקט אדער ציגארעטען, אין וועלכע עס האט זיך געפונען אפיום.

אז עס זענען דא איצט אין אמעריקע איבער 100 טויזענט אפיום־קראַנקע. לעצטען יאהר זענען ארעסטירט געוואָרען אין די פעדעראַלע שטאַטען 7 טויזענט 205 מענשען פאר האנדלען אדער שמוגלען אפיום שוין איבער 5 טויזענט פון דער צאהל זענען פערמשפט געוואָרען.

אויספאָרשונגען ווייזען אז א גרויסער פראצענט פון די יונגע יונגלעך און מיידלעך פון דער אונטער־וועלט קומען צו זייערע פערברעכערישע קאַריערעס דורך „דעם וועג פון אפיום". טויזענדער יונגע מענשען ווערען אריינגעצויגען יעדען יאהר אין דער געוואוינהייט, וואס מאכט זיי פאר „לעבעדיגע טויטע" אויף דער וועלט, ניט אין זיי אריין א שטענדיגען שרעקליכען דורשט נאך אפיום און פערמאַכט זיי שווערליכע ליידען, ווען זיי קענען עס נישט קריגען.

צו דער וועלט־קאָנפערענץ וועגען בעקעמפען די שרעקליכע געפאהר פון אפיום, איז אויך איינגעלאַדען געוואָרען אלס רעדנער ס. קליין, וועלכער האט זיין בעריהמטען געשעפט פון פרויען־קליידער אויף יוניאָן סקווער. ער האט זיך איז די לעצטע פופצעהן יאהר אויסגעבויט אויף יוניאָן סקווער א ריזיגען געשעפט פון פרויען־קליידער. און אין זיין געשעפט ווערען ארעסטירט א גרויסע צאהל גנבים און קלעפטאמאַניקעס יעדע יאהר. פון די געשעפט־דעטעקטיווען, וועלכע ארבייטען דאָרטען כדי אפצוהיטען די קונים. ער האט א בערגענבען אינטערעסאנטע פאַקטען.

ער האט דערצעהלט, צום ביישפיל, אז דער ערשטער פריקאָשטשיק, וועמען ער האט געכאַפּט גנבענען ווען ער האט געעפענט זיין ערשטען געשעפט, איז געווען א אפיום־קראַנקער. ער האט גענומען גנבענען און פערקויפען סחורה פון געשעפט, כדי צו קריגען געלד אויף צו קויפען אפיום. ווען ער איז אנטלאָפען נאך א יאהר, האט ער א געבאטען צו דערציילען, וואו ער האט פערקויפט די גענבעטע סחורה, און מען ווייסט אז ער האט געקויפט געלד אויף אפיום.

קליין האט דערצעהלט, אז איין מאל ווען די דעטעקטיווען האבען געכאַפּט אין זיין געשעפט צוויי גנבים א מאַן און א פרוי, האבען זיי אנגעהויבען צו שרייען „פייער"! און שיער פערשאַפט א פאַניק, וואס האט געקענט קאָסטען די לעבענס פון הונדערטער מענשען. אין געשעפט־הויז דאן האבען זיך געפונען צענדליגער טויזענדער מענשען.

ווען מען האט אונטערזוכט זייערע זאכען, האט מען ביי איינעם געפונען א פעקעל מיט הערואין (איינער פון די פערטויבענדע אפיומס), ער האט אויך געהאט אין זיינע פאַקעטען א שפריצער און אנדערע נעציג, וואס א אפיום־קראַנקער האט ביי זיך, אויף איינצונעמען אפיום. זיינע פיס זענען געווען צושטאכען פון דער נאַדעל, מיט וועלכער ער האט זיך אריינגעשפריצט אפיום. און אויף איין זייט פון זיין קערפער האט ער געמאַכט א פאַראַוש אויף א וואונד, וואו ער האט געהאלטען זיין א פעקעל מיט אפיום.

און זייט האנדעלס־הויז קומען אריין אין א טאג פון 50 ביז 75 טויזענד מענשען, מייסטענס פרויען. עס ווערען דאָרטען ארעסטירט דורכשניטליך אַניערך 500 גנבים און קלעפטאמאַנקעס א יאהר. א גרויסע צאהל פון די אַרעסטירטע ווייזען זיך ארויס אלס אפיום־קראַנקע. און זיי זענען די געפעהרליכסטע, ווייל אין זייער הונגער נאך אפיום זענען זיי פעהיג אויף אלץ אין דער וועלט.

PORADNIA WENEROLOGICZNA

פון דאקטוירים־ספעציאַליסטען

זאוואדזקא 1.

נאָר פאַר ווענערישע הויט־קראנקה.
און מענער־שוועכע אַנאַליזען פון בלוט
און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפער.
קאָנסיליומס מיט ספעציאַליסטען פון אורא־
לאָגישע און נערוועץ־קראנקהייטען.
קווארץ־לאמפ. עלעקטרישער
הייל־קאַבינעט קאסמעטיק.

— טעגליך פון 8 פריה ביז 9 אָוונד. —
פון 11 ביז 12 ביי טאָג און פון 2 ביז 3 נאָכמ.
נעמט אָן א פרוי־דאָקטאָר נור קינדער און פרויען
זונטאג פון 9 פריה ביז 2 נאָכמיטאָג.
— בעזונדער ווארטע־צימער פאַר פרויען. —

וויזיט 3 זל.

DR. MED.
L. Pikielny
אוראלאָג
ספעציאַל־ארצט פאר נירן, בלאָז און האַרן־קראנקהייטען
8 NAWROT 8, tel. 2,19-90
נעהמט אָן פון 7—4 אָוונד.

צאהן־ארצט
St. Gelberg
וואוינט יעצט
Zawadzka 14, tel. 108-33
נעהמט אָן פון 10—2 און פון 4—7

קינא־טעאטער ZACHĘTA
26 זגערזשער 26
(ביים פלאַץ קאָשטשעלני)

היינט און פאלגענדע טעג! גרויסער פילם־שלאַגער! היינט און פאלגענדע טעג!

„דאס שוואַרצע מעדעל"

מעכטיגע עראָטישע דראַמע. — אין דער הויפטראָלע
EWELINA HOLT
קירצליד: „קעניגסמארק" קירצליד:

בעמ.: בעת דער פויזע קאָנצערט
פון גיגאַנטישע מארקאָני־ראַדיאָ
פערשטאַרקטער אָרקעסטער

Dr. med. **J. Lubicz**
ORTOPEDA, Gdańska 28 tel. 18-31
קראנקהייטען פון די ביינער, געלענקען,
פערקרימונגען פון די פלייצעס און גלידער.
איינגעפיהרט א אַפּאַראַט פון זעמעליבע קראנקהייטען
[illegible]

רענטגעניצע פון דאקטוירים ספעציאַליסטען
און דענטיסטישער קאַבינעט.
זשעוזשינער 11, טעלעפאָן 3763
אָפען פון 9 פריה ביז 7 אָוונד.

ד"ר אימיך נאָז, האַלז, אויערן קר	4½—5½
ד"ר קערשנער קינדער־קראַנקה.	11-9 4½-5
ד"ר שיפמאַן אינערליכע קראנקהייטען	2—12
ד"ר לוביטש הויט און געשלעכטס־קר.	1½ 12½
ד"ר שמירנעלד נערווען און גייסטיגע קר.	2—1
ד"ר גאָלדבלאַט אויגען־קראַנקה.	1½—12½
ד"ר חיים כירורגישע קראנקהייטען	5—2
ד"ר שפערלאַווסקי פרויען־און געבורטס־הילף	4½—5½

ספיכע־טעראַפיע, שפראַך־שטערונגען ווי שטאַמלען א.א.
ווי פאַקען־שטעכ'ן, קינסטליכע ערדע־זון־בעשטראַהלונגען,
יצונגען, מאַסאַזשען, עלעקטריזאַציע, פּעדרען, אויף
פערלענגערונגען אינ זען שמאַם, און לעבערטעראַפיום
[illegible] אויך אלגעמיינע און בלוט
אימפונגען געגען שקאַרלאַטין.
ביי דער רעטשניצע איז געעפענט געוואָרען
א רענטגען־אינסטיטוט.

ד"ר כאַזשינסקי טאַראַפאַלסקא
צאהן־ארצט 10—1 3—6
קינסטליכע ציין, קראָנען, פּלאָמבען א. א. וו.

די רעטשניצע איז טעטיג אויך זונטאג

שייטלעך
צו מעסיגע פרייזען צו בעקומען ביי
פאַרזשוצקא, קאַמיענא 5

א לאַנג־יעהריגער געוועזענער
מיליטער = בעאַמטער
ערטיילט אינפאָרמאַציעס אין מיליטער־ענינים, גיט
פערשידענע עצות, ספעציאַליסט פון ביטעס פאַר
איינציגע שפייזערס.
ב. מאַן פיעטריקאַווער 10

INSTYTUT RADEM LECZENIA
Łódzkiego Tow. Zwalcz. Raka
Piotrkowska 175, tel. 162-00
די היילונג מיט ראַד־שטראַהלען און רענטגען
אויפנאַהמס־שעה'ן פון 12—2 נאָכמ.
6889

די מעכאַנישע שלאָסעריי און שווייסעריי
פיהרט אויס זעמטליכע מאַשין־רעפּאַ־
ראַטורען, שווייסונגען, צופּאַסונג פון
מאַשינען־טיילען מיט גאַראַנטיע און
:—: געגען ביליגען פרייז :—:
J. REDER, Łódź
11 קאָנסטאַנטינער 11 (רוג זאַכאָדניע)
פּריוואַט־וואוינונג: גדאַנסקא 20.

Dr. med. I. WAJNBERG
Cegielniana 47, tel. 26-02
אינערליכע קראַנקהייטען.
ספעציעל פאַר לונגען־ און האַרץ־קראנקהייטען
בעשטראַהלונגען און קינסטליכע בערג־זון
נעהמט אָן אין דערהיים פון 3—15 נאָכמ.

א שטעפער־געזעלען
א סמאַרטער רייכטיגער קען
זיך זעהאָרט מעלדען ביים
קאָמאַשען, שטעפער ווייג־
טרויב, לאַגעווניקער 30,
פראָנט־געטעלב.
0689

א שטוב מיט א קיך
מיט עלעקטריש בעלייכ־
טונג, איז פון זאָפאָרט
איבערצוגעבען.
11. ליסטאָפאַד (קאָנסטאַנ־
טינער) 90.
6391

השבת אבדה.
געהענען געבטען אויף
זגערזשער גאַס, חאָב איך
פערלוירען א בלאַנק ־העקסעל
אויף 400 זל. אויסשטעלער
מאָמער האָרן. איך בעט א
צוגעבעגען געגען בעלוינונג
צו ש. הענגער, זגערזשער 36.

אבאָרט צו שלאָפען
פאַר איינציגע יונגעליים
מיט א בעזונדערען איינ־
גאַנג, בעקוועהם. צו ער־
פאַהרען קאַמיענא 18
וואוינונג 89.
6689

א פרעסער און א מיטנייער
פון מענער־מאַגאַזין פאַך
קענען זיך מעלדען ביי
ה' **צעלצער,**
פולנאַצנאַ 31.

א נייער איז נויטיג ביים קאַמאַ־
שען־שטעפער מאַקאַר־
סקי, שוו. יאַקובאַ 2.

טריקאָטאַזש־פאַבריק
רייטער־גאַס 3, טעל. 70־209
נעהמט אָן אויף לוין אויף די ביליגסטע פרייזען.
אויף לאַגער רויה־שנאָפּן, מערצעריזירטע,
זיידענע און אנדערע סחורות.

Dr. ADAM **GROSGLIK**
Al. Kościuszki 27
tel. 51-78
הויט און וענערישע קראנקע
נאָכגען און ליפּשאַהילאָמינאַ
נעמט אן פון 4—7 אין אָוונט

W. EYCHNER
אינזשעניער־אַקושער
זגערזשער 11.
טעל. 134-72
נעמט אָן פון 6—8 אָוונד

Dr. med.
LAJCHTER
צאהן־כירורג
Chor. szczęk, dziąseł podniebienia, języka pit.
przeprowadził się na ZIELONĄ 9
Ip. front, tel. 149-66
od $1\frac{1}{2}$–5 po poł.

א יונגער מענש
זוכט א פאסטען
ס'קען זיין אויך צו פיזי־
שער ארבייט. אָפּערטען
אין אדמ. אונטער „פּאָסטען"

רעכער
מאַשינאָווע
ווערען
אויסגעגעהט
נאַרדמאַן ציגעלגאס 29

חכם מה הוא אומר?
מה העדות והחוקים והמשפטים
אז דו ווילסט וויסען א ריכטיגע עצה קומען אין די
ביוראָ „עקספּרעס"
וועלכע געפינט זיך אויף פיעטריקאַווער 16
און פאַלודניאָוואַ 3 אונטער דער אָנפיהרונג
פון די ה"ה דרעסלער און סקאַטשילאַס,
וועלכע זענען בעקאַנט אלס ספעציאַליסטען פון
מאַכען פון פראָטעסטען געלד.
מ'ווערט ערלעדיגט זעמטליכע סאָנדאַקעס, פרישתות, אויך
קלאַגעזול ס. זאַבעזוויעטשעניעס, אוכליאַנעס ווי אויך סקאַר־
באַווע און שלעפּארט מיליטער־ענינים. ס'ווערען ערלעדיגט
פערשידענע דירות־ענינים לענינהייטען, א בעראַטונגען אין
פאַרמער שפּראַכען. גאַראַנטירט פאַר ריכטיגע בעהאַנדלונג.
בעמערקונג: פאַר אן בעמיטעלטע אומזיסטע בעראַטונגען טעגליך פון 2—3 נאָכמיטאָג
ביוראָ „EXPRESS" פּעטריק. 16, טעל. 168-59

הלא חכמה תקרא, ותבונה תתן קולה
בצדק כל אמרי פי, אין בהם נפתל ועקש,
אשרי אדם שמע לי, לשקד על דלתותי יום יום
איבער דעם זאָלסטו נאָר קומען אין מיין
רעכטסקאָנסולטאַציע־ביוראָ צו ה'
מאַנעלאַ, פיעטריקאַווער 17
(זאַכאָדניע 52) טעל. 148-79
וואו עס ווערט פּינקטליך ערלעדיגט, געווי־
סענהאַפט געשריבען אלערליי ביטעס:
ציווילע, קאַרנע, האַנדלאָווע, אַפּע־
לאַציעס, אַדוואָקאַטיעס, סלאַווזולעס,
זאַבעזפּיעטשעניעס אויף אלע שטעדט
אין פוילען, וועגען דירות אין אורושאַנד
ראָזיעמסשי, ווי אויך איבערזעצונגען אין אלע
שפּראַכען. מיט אַכטונג
ד. מאַנעלאַ, רעכטסקאָנסולענט
פּעטריקאַווער 17

אבאָנאַמענטס־פרייז: אין לאָדז — 5 זל. א חודש מיט אפּטראָגען א היים; אויף דער פּראָווינץ 6—1 זל. א חודש; אין אויסלאַנד — 8 זל.
פאַר'ן אינהאַלט און טערמינען די אַנאָנסען איז דער פערלאַג נישט פאַראַנטוואָרטליך
די אַדמיניסטראַציע איז אָפען בייטאָג און ביינאַכט.

אַנאָנסען־פרייז: פאַר'ן טעקסט—18 גר. פרייטאָג און ערב יו"ט—24 גר. אין דער זייט 8 שפּאַלטען
אין טעקסט—40 . . . . . 60— . . . . . 4 .
נאָכ'ן טעקסט—12 . . . . . 18— . . . . . 8 .
פאַר א מיליטער־שורה: אויסער דער שטאָט 50 פּראָצ. טייערער. אויסל. 100 פּראָצ. טייערער. מעלדונגען—10 גר. א וואָרט

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Zilberberg. Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.